

Tööjõuvajaduse seire- ja prognoosisüsteem OSKA

Tulevikuvaade tööjõu- ja
oskuste vajadusele:
FINANTSVALDKOND

Uuringu
LÜHIARUANNE
2020

Sihtasutus
Kutsekoda

Esikaanel: Seesam kindlustus

Koostajad: Urve Mets ja Andres Viia, Kutsekoda

Retsensendid: Andres Piirsalu, Eesti Kindlustusseltside Liit; Jana Kask, Eesti Pank; Kaido Kepp, Tallinna Tehnikaülikool; Külli Meier, Danske Bank (kuni 13.03.2020), Reelika Vahopski, Rahandusministeerium

Akadeemiline toimetaja: Olav Aarna, Kutsekoda

Keeletoimetaja: Kristel Ress, OÜ Päevakera

Kujundus: Velvet OÜ

Fotod: AS SEB Pank, COOP Pank, LHV Pank, Seesam kindlustus, Swedbank AS, Tallinna Tehnikaülikool, Edmond Mäll, Aleksandr Tokarev, Kalle Veesaar

Uuringuaruande terviktekst: oska.kutsekoda.ee

Täname valdkonna eksperdikogu liikmeid: Janika Aben, Rahandusministeerium; Margus Haidak, Haridus- ja Teadusministeerium; Mart Jesse, Eesti Liikluskindlustuse Fond; Triin Jänes, Seesam kindlustus; Jana Kask, Eesti Pank; Kaido Kepp, Tallinna Tehnikaülikool; Karin Liikane, Tartu Ülikool; Ülle Matt, Swedbank; Kadri Männasoo, Tallinna Tehnikaülikool; Maire Nurmet, Tartu Ülikool; Mari Pervik, Luminor Bank; Andres Piirsalu, Eesti Kindlustusseltside Liit; Silver Pramann, Tallinna Majanduskool; Liisa Põldma, LHV Pank; Külli Toots, If P&C Insurance; Siiri Tõniste, Rahandusministeerium; Janika Valliste, COOP Pank

Rakendusuuring on valminud „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020“ prioriteetse suuna „Prioriteetne suund 1: ühiskonna vajadustele vastav haridus ja hea ettevalmistus osalemaks tööturul“ Euroopa Liidu vahendite kasutamise eesmärgi 5 „Õpe kutse- ja kõrgharidus on suuremas vastavuses tööturu vajadustega“ meetme „Õppe seostamine tööturu vajadustega“ tegevuse „Tööjõuvajaduse seire- ja prognoosisüsteemi loomine“ ehk OSKuste Arendamise koordinatsioonisüsteemi loomine (edaspidi OSKA) eesmärkide elluviimiseks ja tulemuste saavutamiseks

Väljaandja: SA Kutsekoda

Autoriõigus: SA Kutsekoda, 2020

Väljaande autoriõigus kuulub sihtasutusele Kutsekoda. Väljaandes sisalduva teabe kasutamisel palume viidata allikale: Mets, U., Viia, A. (2020). Tulevikuvaade tööjõu- ja oskuste vajadusele: finantsvaldkond. Uuringu lühiaruanne. Tallinn: SA Kutsekoda.

Sisukord

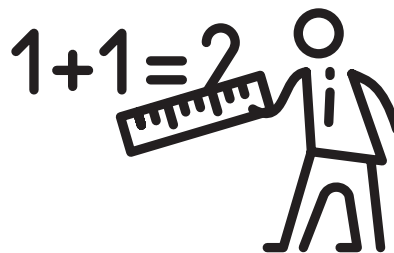
Uuringu olulisimad tulemused	4
Finantsvaldkond ja põhikutsealad	10
Põhikutsealade tööjõu- ja oskuste vajaduse muutus	18
Koolituspakkumise ülevaade	26
Koolituspakkumise vastavus prognoositavale tööjõuvajadusele	36
Uuringu järeldused ja valdkonna eksperdikogu ettepanekud	42

Uuringu olulisimad tulemused

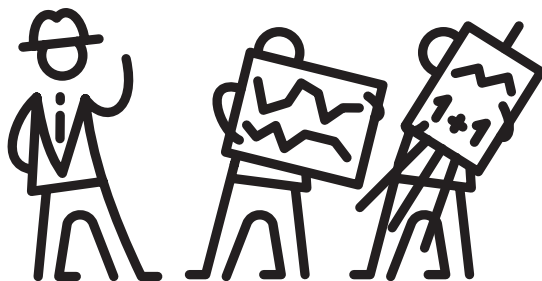
Lühiaruandesse on koondatud OSKA finantsvaldkonna uuringu olulisemad tulemused.

Juurde luuakse
riskijuhtimisega seotud
ametikohti

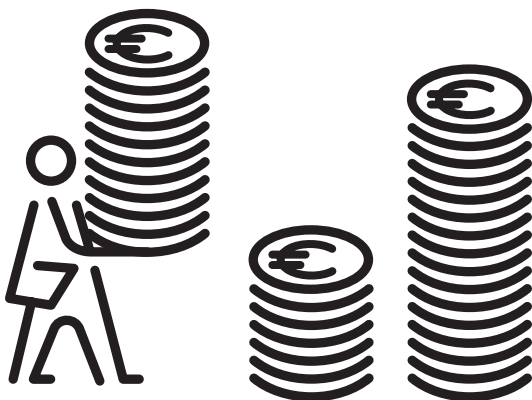
Töole on oodatud
matemaatika ja statistika
eriala lõpetanud

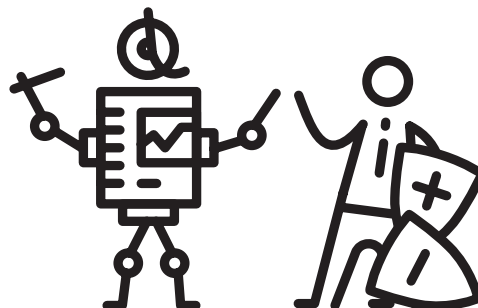
Kõrvuti majandus-
teadmistega on hinnas
andmeanalüüsioskus

Euroopa Liidu ja Eesti
nõudeid finantsteenustele
karmistatakse

Kõrged palgad

Uuenduslikud lahendused: näiteks
vestlusrobot annab investeerimisinõu,
sõlmib kindlustuslepinguid ja lahendab
lihtsamaid kahjukäsitlemisjuhtumeid

Tööjõuvajaduse seire- ja prognoosisüsteemi OSKA **finantsvaldkonna** (edaspidi ka: valdkond) rakendusülevaate aruanne sisaldab infot tööjõu nõudluse ja võimaliku pakkumise kohta. Ülevaate autorid otsisid lahendust probleemile, kuidas vastata finantsvaldkonna tööjõu- ja oskuste vajadusele lähema viie aasta jooksul ning kuidas peaks selleks muutma koolituspakkumist.

OSKA eesmärk on tööturul toimuvate muutuste ja ühiskonna vajaduste võimalikult kiire jõudmine koolituspakkumisse (sh täienduskoolitusse ja ümberõppesse). Ülevaate käigus analüüsiti valdkonna võimalikke tulevikusuundumusi, hinnati, milline on nende valguses valdkonna põhikutsealade tööjõuvajadus ning seda, kuidas peab muutma õppe sisu, et töötajate oskused vastaksid paremini tööturu vajadustele.

Valdkonna arengut mõjutavad lähitulevikus tehnoloogia, Eesti riigi ja Euroopa Liidu õiguskeskkonna nõuded, sotsiaal-demograafilised muutused ning üleilmastumine. Ärikeskkonna trendid mõjutavad hõivatute arvu kõigil ülevaates käsitletud põhikutsealadel, seejuures võib mõju tööhõivet nii suurendada kui ka vähendada.

Valdkonna töötajate teadmiste ja oskuste omandamine varieerub töökohapõhisest väljaõppest kuni teaduskraadi omandamiseni haridusasutuses. Enamiku põhikutsealade esindajatest saab liigitada tippspetsialistide hulka, kelle keskharidusjärgne haridustee kestab kolm kuni viis aastat.

Finantsvaldkonda iseloomustab teenuste osutamisel uuenduslike lahenduste mitmekesine kasutamine. Lisanduvad eeskirjad ja õigusaktid seavad pankadele, kindlustusandjatele ja teistele valdkonna organisatsioonidele uusi nõudmisi, mida tuleb arvestada nii teenuseid osutades, uusi tooteid ja teenuseid arendades kui ka turunduses.

OSKA prognoosi alusel kasvab finantsvaldkonna hõive lähema viie aasta jooksul vähesel määral, rohkem muutub hõivestruktuur:

- valdkond vajab igal aastal üle 100 uue töötaja, neist 40% asendus- ja 60% kasvuvajaduse katmiseks;

- klienditeeninduse olemus on muutunud: vähenenud on klientide teenindamise ning kasvanud nõustamise ja juhendamise vajadus, muutunud on nii teeninduse viis, vorm kui ka keskkonnad. Tehnoloogia areng on muutnud paljud protsessid pool- või täisautomaatseks, vähendades nii otseselt klienditeeninduses hõivatute vajadust. Selline protsess lähitulevikus jätkub ja **vajadus klienditeenindajate järele kahaneb**. Teisalt toob jätkuv digitaliseerimine kaasa e-lahenduste kasutajate arvu kasvu, mis lähitulevikus **suurendab mõnevõrra vajadust klientide nende spetsialistide järele**, kes suhtlevad klientidega e-kirja, telefoni, videosilla ja reaaliajaveestluse

Kasvab vajadus äriarendusprofiiliga info- ja kommunikatsioonitehnoloogia spetsialistide järele.

vahendusel. **Kasvab ka vajadus äriarendusprofiiliga info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) spetsialistide järele;**

- suurem eeskirjade arv toob kaasa **kasvava vajaduse sisekontrolli ja riskijuhtimisega seotud töötajate järele**, kes hoolitsevad nõuete täitmise eest. Seega suureneb vajadus riskijuhtide, rahapesu tõkestamise ekspertide ning vastavuskontrolli ja kliendiandmete ekspertide järele;

- eri elualade andmete analüüsimiseks ning selle alusel uute finantsteenuste ja -toodete arendamiseks, samuti kliendikäitumise prognoosimiseks **vajatakse rohkem andmeanalüüsioskustega töötajaid.**

Valdkonna tasemeõppe koolituspakkumine ja tööturu vajadused erinevad järgmistes aspektides.

- **Majandus- ja õigusharidusega inimesi lisandub tööturule rohkem, kui valdkond vajab.**

- Matemaatika ja statistika eriala lõpetajad on tööturul kõrgelt hinnatud ning nende järele on pidev nõudlus. **Siiski asub matemaatika ja statistika õppekavade alusel õppinuid finantsvaldkonda tööle vähe:** ainult viiendik. Õppijatele tuleks tutvustada valdkonnaga seotud mitmesuguseid karjääri-võimalusi.

- Matemaatika ja statistika õppekavades tuleb **pöörata suuremat tähelepanu majandusteadmiste kujundamisele**, st anda teadmisi näiteks finants-turgude toimimisest, finantsmudelite koostamisest, finantstulemuslikkuse ja investeringute tasuvuse hindamisest ning finantseelarvete ja -aruannete koostamisest.

- Kõrgkoolilõpetajate **riskijuhtimisteadmiste ja -oskuste tase vajab tööandjate hinnangul tõstmist.** Üha tähtsamaks saavad teadmised finantsturgude toimimisest, finantsinstitutsiooni tegevusega kaasnevatest riskidest ja finantsala õiguskeskkonnast.

- Valdkonnaga seotud õppekavade alusel õppinute **teadmised andmeanalüüsi kontseptsioonidest ja meetoditest vajavad samuti arendamist.** Kasvab vajadus oskuse järele mõista ja hinnata kliendibaasi, sh selle kvaliteeti. Oskus suurandmeid eesmärgipäraselt analüüsida on võrdselt tähtis nii IT-spetsialistide, analüütikute kui ka riskihindamisspetsialistide töös.

- **Digitehnoloogia kasutamise võimaluste juhtimisega seotud õppekavadele ei võeta praegu vastu piisavalt õppijaid**, et katta valdkonna tööjõuvajadust. Tehnoloogiline innovatsioon loob tingimused uute tegevus- ja juhtimismudelite ning finantsvaldkonnas ka ärimudelite tekkeks ja rakendamiseks.

Nüüdisaegsete finantsettevõtete ärimudelid on rahandus- ja IKT-valdkonna sümbioos. Napib töötajaid, kellel on samal ajal teadmised nii majanduse toimimise põhimõtetest kui ka digitehnoloogia rakendamise võimalustest ettevõtetes.

Valdkonna töötajate täienduskoolituse vajadus kasvab hüppeliselt.

- Valdkonnas peab jätkuma **süsteemne täiendusõpe** nii järjepidevuse, ülesehituse kui ka sisu poolest.

- Täiendusõpe on töötajate jaoks tähtis teadmiste ja oskuste omandamisel, säilitamisel ja arendamisel. Üleilmsete trendide mõju tõttu muutub töö sisu pidevalt ja **elukestvas õppes peavad osalema valdkonna kõigi põhikutsealade esindajad.**

- Valdkonna töötajate **täienduskoolitusvajadus riskide juhtimise, sh rahapesu tõkestamise ja vastavuskontrolli alal kasvab hüppeliselt.** Lisanduvad eeskirjad ja õigusaktid seavad pankadele ja kindlustusandjatele uusi nõudmisi, mida tuleb arvestada nii teenuseid osutades, uusi tooteid ja teenuseid arendades ning turundades kui ka töötajaid värvates. Riskijuhtimisega seotud koolitusvajadus ulatub väljapoole valdkonda.

Täienduskoolitusvajadus riskide juhtimise, sh rahapesu tõkestamise ja vastavuskontrolli alal kasvab hüppeliselt.

- Valdkonnas valitseb terav **puudus sellistest täienduskoolituse võimalustest, milles on juhtimis- ja majandusteemadega põimitud digi- ja muu tehnoloogia arengusuundade teemad.**

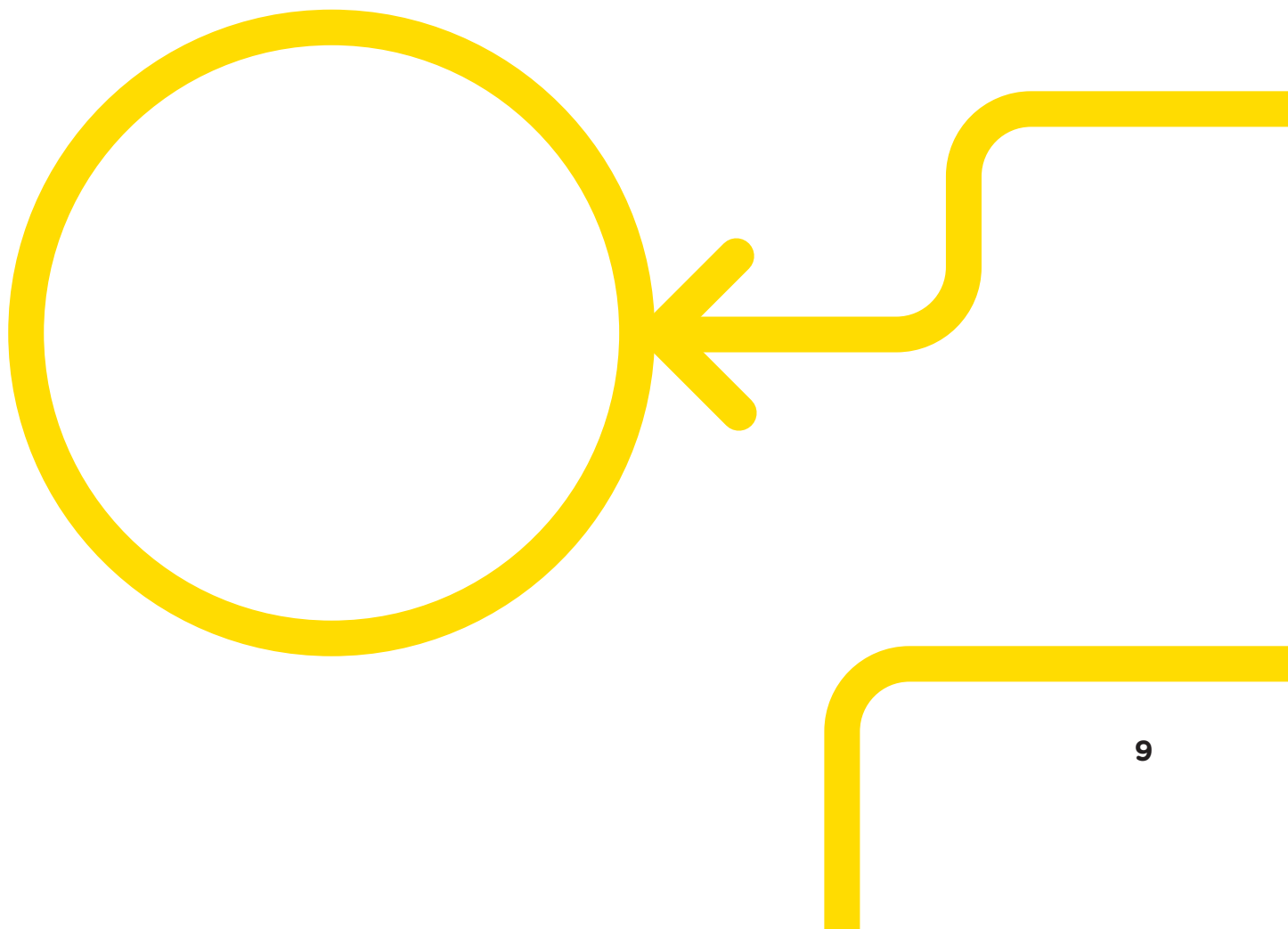
- Valdkonnas töötavate **kõigi põhikutsealade esindajate majandusteadmised ning kitsamalt teadmised teenuse ja teenuseosutaja toimimise põhimõtetest vajavad arendamist.** Sõltumata ametikohast on valdkonnas hõivatutel vaja ajakohastada või süvendada oma äriteadmisi makromajandusest ja finantssektorist. See lubab neil terviklikumalt mõista majanduse (kitsamalt teenuse ja teenuseosutajate) toimemehhanisme ning leida võimalikku arengut silmas pidades sobivaid lahendusi.

- Finantstehnoloogia (ingl *fintech*) ettevõtete **töötajate turundus-, sh eksporditeadmised** vajavad arendamist. Need ettevõtted on aktiivsed ka üleilmsel turul, nende tegevus muutub järjest rahvusvahelisemaks. See eeldab valdkonnas tegutsejatelt oskust turundada oma tooteid ja teenuseid kogu maailma mitmekesisel turul.

Valdkonna esindajad tunnetavad vajadust regulaarsete, valdkonna osalisi (ettevõtted, poliitikakujundajad ja õppeasutused) kaasavate arutelude (ümarlaudade) järele:

- üleilmsete trendide mõju tõttu muutub töö keskkond ja sisu pidevalt. Et muutusi arvestada, on vaja kõigi osaliste tihedat ja regulaarset koostööd. Regulaarsed arutelud aitavad oskuste kvaliteedi parandamiseks ja tööjõu-vajaduse rahuldamiseks **kutsuda vajalikke muutusi kiiresti esile**;
- finantstehnoloogia ettevõtete ja klassikaliste finantsettevõtete koostöö on kasvutrendis. Ka õppeasutustel on hea koostöö valdkonna ettevõtetega, kuid nähakse vajadust **kõiki osalisi kaasavate arutelude järele**.

Finantsvaldkond on atraktiivne tööandja ja tööjõu voolavus on seal väike. Valdkond on ka noorte seas populaarne ja OSKA teiste valdkondadega võrreldes on sinna töötajaid leida suhteliselt lihtne. Siiski leidub põhikutse-alasid (nt riskijuhid, rahapesu tõkestamise eksperdid), kuhu on vajalike teadmiste ja oskustega tööjõudu leida keeruline. Üleilmsete trendide mõjul kasvab vajadus nii inimeste järele, kellel on riskijuhtimisega seotud teadmised ja suurandmete analüüsimise oskused kui ka tehisintellekti rakendustega töötamise võimekus.

Finantsvaldkond ja põhikutsealad

LHV Finance'i töötajad

Finantsvaldkonna all mõistetakse selles uuringus **kogu finantssektorit**. Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori¹ (EMTAK) järgi hõlmab see finants-teenuste osutamist, kindlustust, pensionifonde ja finantstegevust toetavaid tegevusi.

Eesti finantsvaldkonnas tegutses 2019. aasta seisuga **üle 2300 ettevõtte**, neist suurem osa on **koondunud Tallinna ja selle lähiümbrusse**.

2020. aasta esimese kvartali lõpu seisuga tegutses Eestis **15 panka**. Suurimad tööandjad on Swedbank AS (u 2600 töötajat), AS SEB Pank (u 1000 töötajat) ja Luminor Bank AS-i Eesti üksus (u 600 töötajat).

***Eestis tegutseb arvukalt finants-
tehnoloogia ettevõtteid, kelle äri
võimaldab ja juhib IKT.***

Eestis tegutseb **viis elukindlustuse ja 13 kahjukindlustuse ettevõtet**. Töötajate arvult on suurimad kindlustusettevõtted ERGO² (u 400 töötajat) ja If³ (u 250 töötajat). Kindlustusseltside kõrval on hulk ettevõtteid, kes vahendavad kindlustusteenuseid, neist on töötajate arvult suurimad lizi Kindlustusmaakler AS (üle 100 töötaja) ja Kindlustusest Kindlustusmaakler OÜ (alla 100 töötaja).

¹ Kättesaadav: emtak.rik.ee.

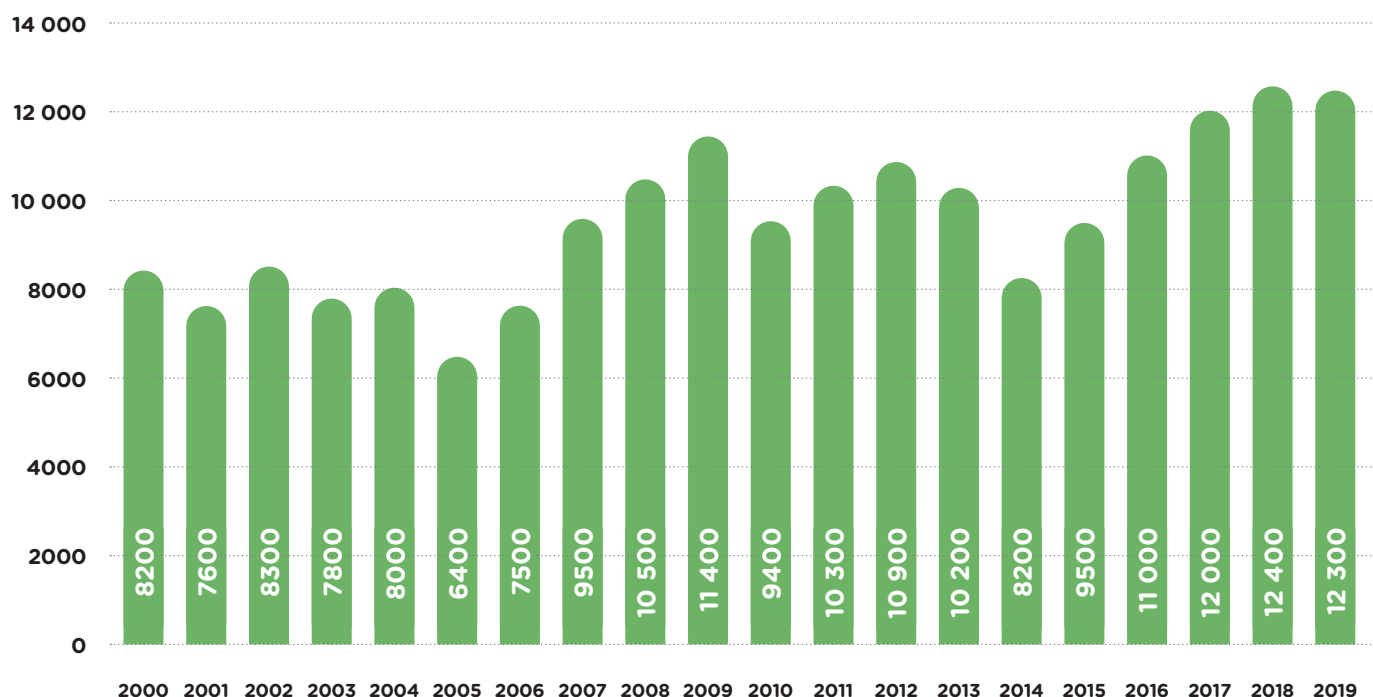
² ERGO nime alla koondub Eestis kaks ettevõtet: kahjukindlustusselts ERGO Insurance SE ja elukindlustusseltsi ERGO Life Insurance SE Eesti filiaal.

³ If P&C Insurance AS ning If P&C Insurance Ltd (publ) Eesti filiaal.

Peale traditsiooniliste finantsettevõtete on Eestis registreeritud palju finantstehnoloogia ettevõtteid, st ettevõtteid, kes tegutsevad finantsvaldkonnas ja arendavad finantstooteid, aga kelle äri olemasolu võimaldab ja juhib IKT. Töötajate arvult on Eestis neist suurim TransferWise, mis on hõivatute arvu poolest võrreldav juba SEB Pangaga.

Valdkonna ettevõtetes töötab üle 12 000 inimese, mis on **ligikaudu 2% Eesti kõigist hõivatutest**. Viimasel kolmel aastal on töötajate arv püsinud suhteliselt samana (vt joonis 1). Eestis on finantsvaldkond selgesti panganduskeskne: suur osa hõivatutest (üle 5300) töötab pankades.

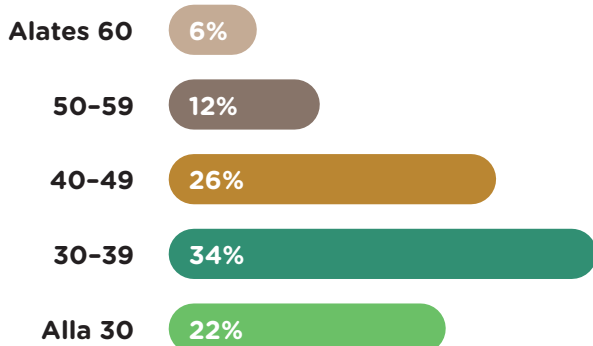
Joonis 1. Finantsvaldkonnas hõivatud 15-74-aastaste arv tuhandetes 2000-2019

Allikas: Statistikaamet

Valdkonna töötajaskonnas on ülekaalus naised: viimastel aastatel on hõivatutest olnud umbes kolmandik mehi ja kaks kolmandikku naisi. Töötajaskond tervikuna on võrreldes teiste majandussektoritega keskmisest noorem: pisut üle poole (56%) töötajatest on nooremad kui 40 eluaastat ja vanemaid, vähemalt 60-aastasi töötajaid on ainult 6% (vt joonis 2). Võrdluseks: kogu majanduses on hõives alla 40-aastasi 43% ja vähemalt 60-aastasi 16%. Seega on valdkonnas vanusest tulenev asendusvajadus tervikuna suhteliselt väike.

Joonis 2. Finantsvaldkonnas hõivatute vanuserühmad 2019

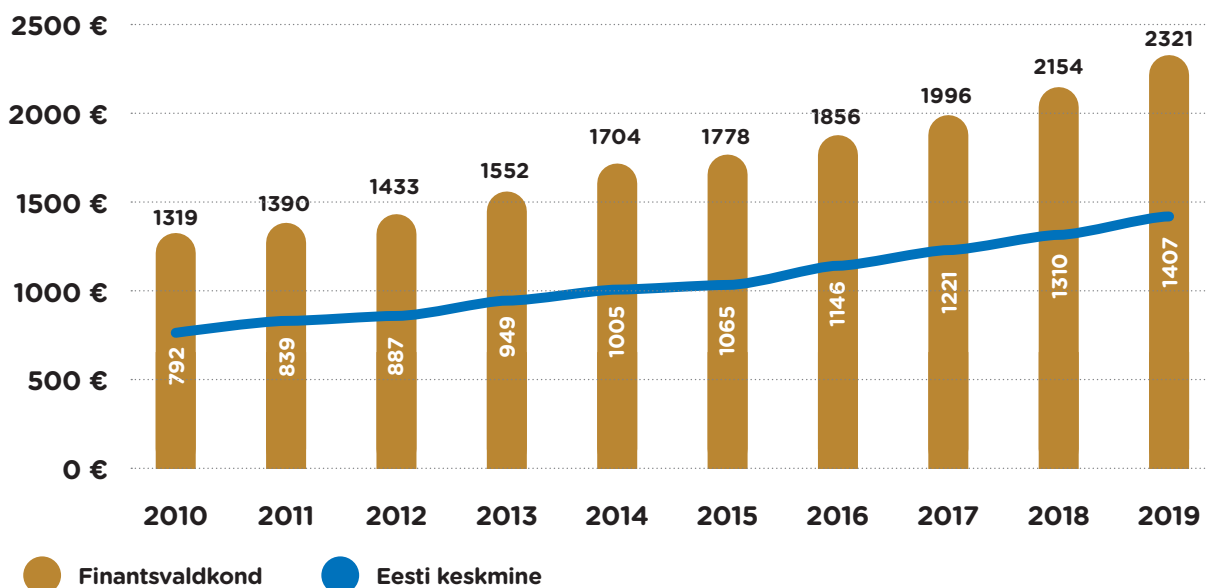

Allikas: Maksu- ja Tolliamet
töötamise register (põhitöökoht)

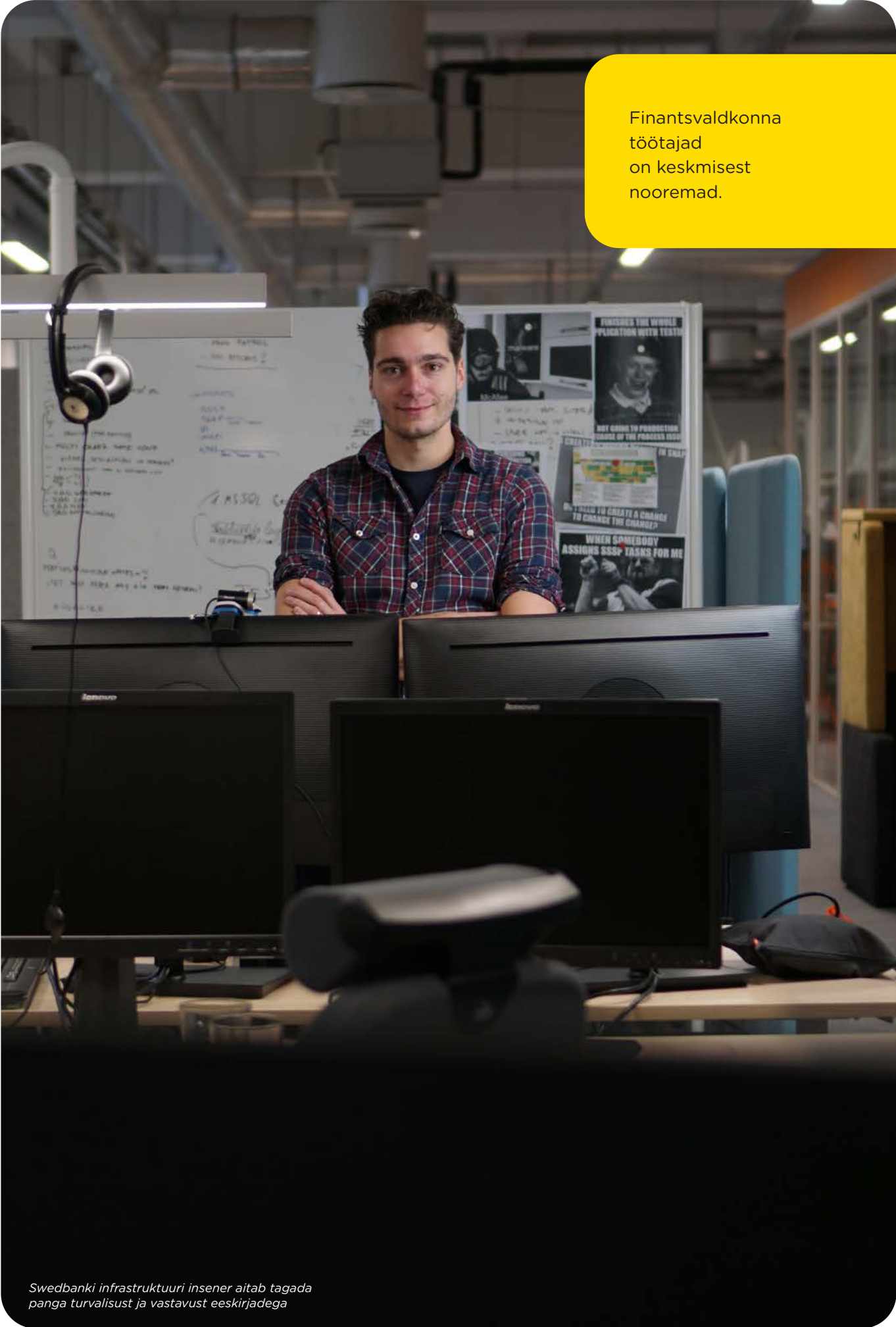
Valdkonda iseloomustab tööjõu vähene volavus ja töötajad on seal alati olnud kõrgelt tasustatud. Keskmine brutokuupalk oli 2019. aastal 2321 eurot, mis oli märkimisväärselt kõrgem kui Eesti keskmine palk (1407 eurot) (vt joonis 3). Seejuures on püsinud proportsioon keskmise palgaga viimasel kümnel aastal suhteliselt muutumatuna: finantssektori keskmine palk on kasvanud Eesti keskmisega umbes samas tempos.

Joonis 3. Finantsvaldkonna keskmine brutokuupalk eurodes võrrelduna Eesti keskmise palgaga 2010-2019

*Finantsvaldkonnas on
palk Eesti keskmisest
märkimisväärselt kõrgem.*

Allikas: Statistikaamet

A young man with dark hair, wearing a red and blue plaid shirt, is sitting at a desk in a modern office. He is looking directly at the camera with a slight smile. In front of him are four computer monitors. To his left, a pair of headphones hangs from a desk lamp. Behind him is a whiteboard with handwritten notes and a poster with various headlines. The office has a high ceiling with exposed pipes and modern lighting.

Finantsvaldkonna
töötajad
on keskmisest
nooremad.

*Swedbanki infrastruktuuri insener aitab tagada
panga turvalisust ja vastavust eeskirjadega*

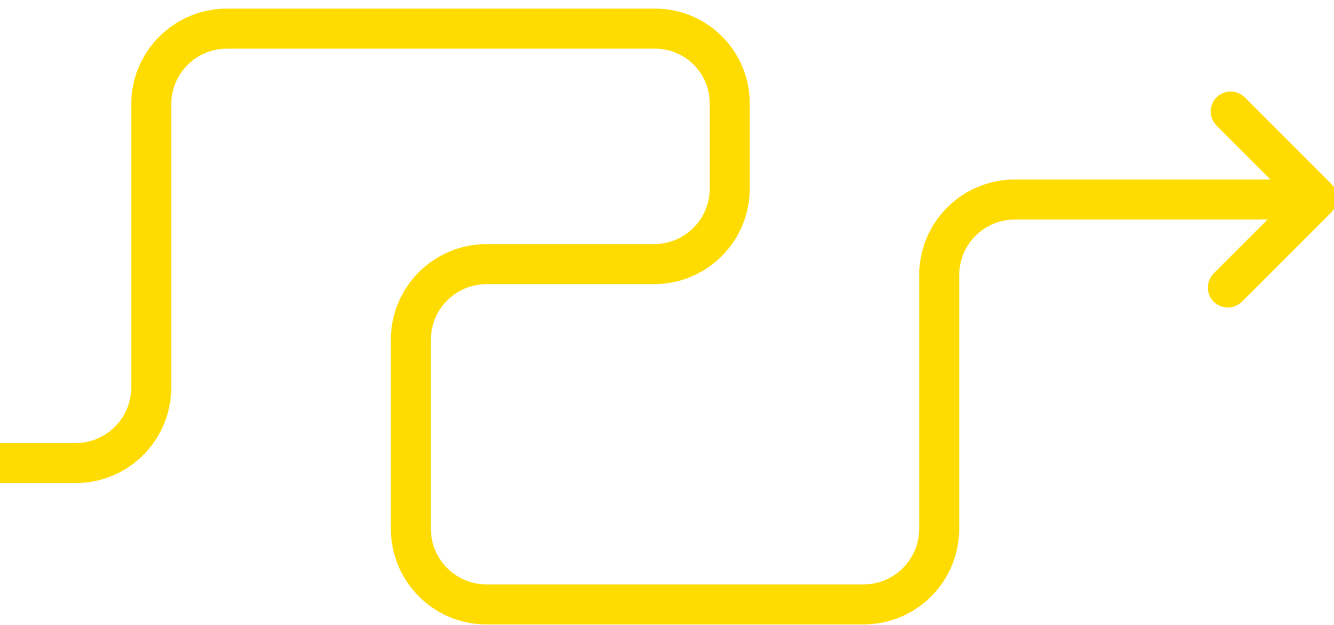
Põhikutsealad

Finantsvaldkonna ametialad rühmitati 15 põhikutsealaks, st valdkonnale omasteks, sarnaseid oskusi nõudvateks ametialarühmadeks. Need määratleti koostöös eksperdikoguga lähtudes peamistest funktsioonidest, mida valdkonna organisatsioonid täidavad. Ühte põhikutsealasse koondati ametite klassifikaatori (AK)⁴ ametialad, mis täidavad sarnast funktsiooni ja eeldavad sarnast erialast haridust.

Valdkonna põhikutsealadel hõivatute arv erineb valdkonna ettevõtetes ja asutustes hõivatute üldnäitajast. Selle põhjus on asjaolu, et põhikutsealade hulka ei hõlmatud ametialasid, mille põhikompetentse ei loetud piisaval määral valdkonnaga seonduvaks, mille esindajaid on väga vähe või mida analüüsitakse OSKA teistes valdkonnauuringutes.

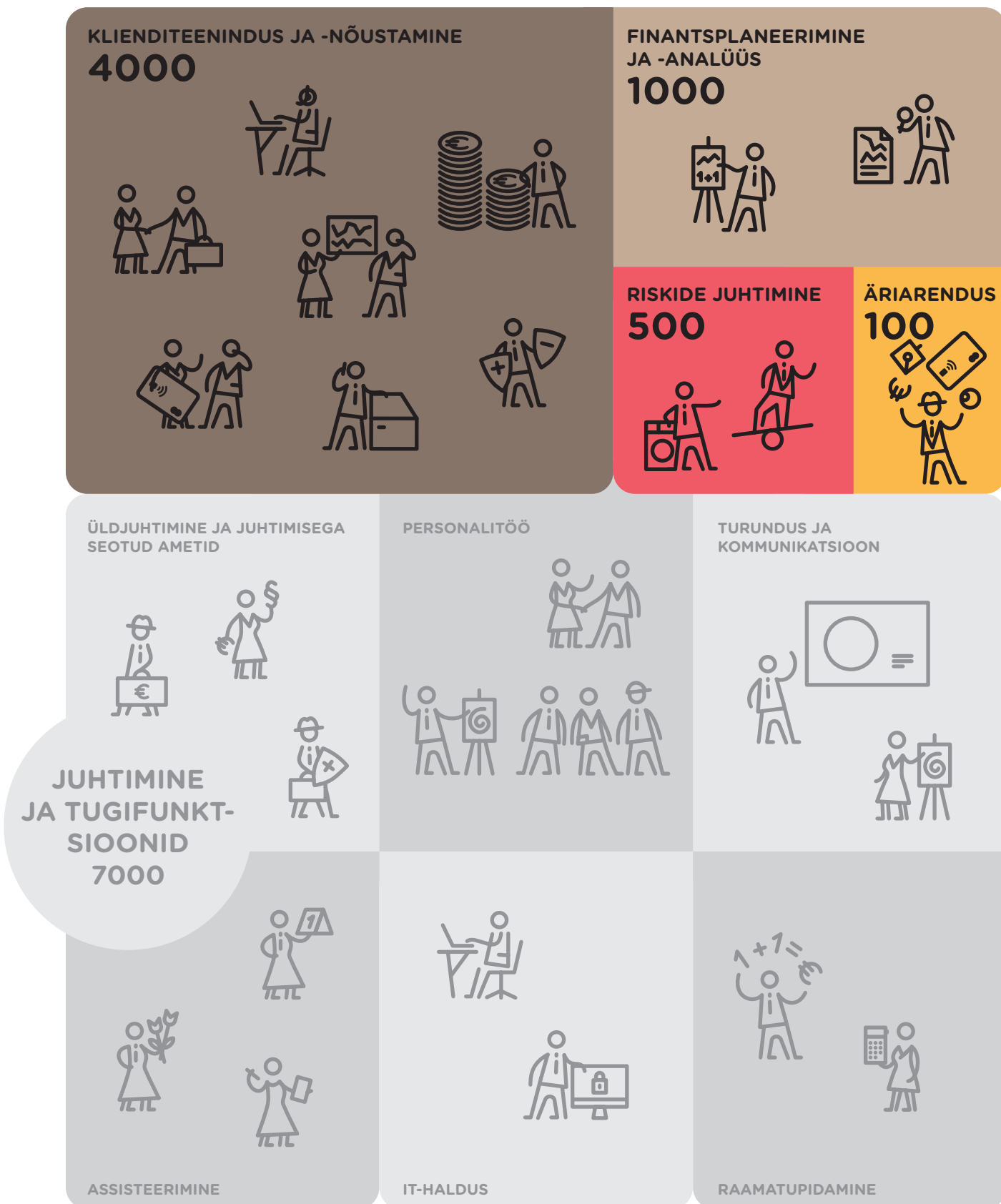
Valdkonna eksperdikogu otsusel on selles uuringus analüüsi kaasatud klienditeeninduse ja -nõustamise, finantsplaneerimise ja -analüüsi, riskijuhtimise ning äriarendusega seotud põhikutsealad (vt joonis 4). Analüüsist jäeti välja juhtimise ja tugifunktsioonidega ning tarkvaraarendusega seotud kutsealad.

Valdkonna põhikutsealadel töötas 2019. aastal (põhitöökohal) u 5600 inimest.

⁴ Kättesaadav: metaweb.stat.ee/view_xml.htm?id=3005499&siteLanguage=ee.

Joonis 4. Finantsvaldkonna kutsealade jaotus funktsioonide järgi

Allikas: Maksu- ja Tolliameti töötamise register 2019, autorid

Klienditeenindaja/-nõustaja osutab klientidele finantsteenuseid, sh esmast finantsnõustamist, ning pakub ja müüb finantsasutuse tooteid ja/või teenuseid.

990

Klienditoe spetsialist tagab klientide küsimuste ja tehniliste probleemide kiire lahendamise ning kliendi rahulolu, pakkudes hästi koordineeritud suhtlust eri osalistega. Ta suhtleb klientidega e-kirja, telefoni, videosilla ja reaaliajaveestluse vahendusel.

1440

Kliendihaldur nõustab kliente finantsteenuste ja/või toodete alal, leides ja pakkudes neile sobivaid lahendusi. Ta vastutab kliendisuhete hoidmise ja uute loomise eest.

410

Investeeringinõustaja vastutab investeerimistoodete pakkumise ja müügi eest. Ta selgitab välja kliendi riskiprofiili ja pakub selle alusel talle sobivaid investeerimistooteid (nt hoiused, väärt-paberid, fondid (sh pensionifondid), aktsiad).

Laenuhaldur nõustab kliente finantseerimistoodete alal, leides ja pakkudes neile sobivaid laenu- ja liisingutooteid. Ta hindab klientide äriprojektide vastavust panga kriteeriumitele ja vastutab kliendisuhete hoidmise eest.

600

Kindlustusvahendaja aitab kliendil valida ja sõlmib sobiva kindlustuslepingu. Kindlustusvahendajad jagunevad kindlustusmaakleriteks ja -agentideks. Kindlustusmaakler tegutseb kindlustusvõtja huvides, st nõustab kliente ning pakub eri seltside toote- ja hinnavõrdlusi. Ta täidab riskiküsimustiku ning vaatab üle ja pikendab juba sõlmitud lepinguid. Kindlustusagent tegutseb kindlustusandja huvides, st pakub kliendile ainult ühe kindlustusseltsi tooteid ja sõlmib nende lepinguid.

440

Analüütik kogub mitmesuguseid arvandmeid, analüüsib ja tõlgendab neid. Ta analüüsib majandus- ja finantskeskkonna arengut ja trende, eri kliendisektorite finantskäitumist või finantsasutuse enda äritegevust.

1000

Aktuaar on kindlustusmatemaatik. Ta teeb muu hulgas kindlustusteenuse hinnastamise, riskide, kindlustusandja maksejõulisuse ja kindlustustehniliste eraldiste hindamise ettepanekuid. Selleks ta koordineerib kindlustustehniliste eraldiste arvutamist, hindab nende arvutamisel kasutatud andmete piisavust ja kvaliteeti ning võrdleb hinnanguid. Aktuaar teavitab kindlustusandja haldus-, juhtimis- või järelevalveorganit kindlustustehniliste eraldiste arvutamise usaldusväärsusest ja nõuetekohasusest ning aitab tõhusalt rakendada riskijuhtimissüsteemi.

⁵ 2019. a töötajate arv on esitatud Maksu- ja Tolliameti töötamise registri (põhitöökoht) põhjal.

Kahjukäsitleja selgitab välja nõudega seotud asjaolud, sh nõude rahalise väärtuse. Ta lähtub oma töös kindlustustingimustest ja kindlustatud eseme eripärast. Kahjukäsitleja töö tulemusena teeb kindlustusandja nõude välja-maksmise otsuse.

180

Riskijuht vastutab finantsasutuse riskide (sh operatsiooni-, krediidi-, vastavus-kontrolli, rahapesurisk) jälgimise ja mõõtmise ning riskijuhtimissüsteemi kui terviku toimimise eest. Ta loob ja hoiab töös riskidest teavitamise süsteemi, hindab minimaalset tegutsemiseks vajalikku likviidsust ja kapitali ning seostab seda ettevõtte ja sektori toimimisega.

400

Rahapesu tõkestamise ekspert nõustab finantsasutuse üksusi õigusakti-dest tulenevate nõuete täitmisel. Ta hindab riske, teeb kontrolltoimin-guid, koostab rahapesu tõkestamise vastavuskontrolli aruandeid, kogub ja analüüsib klientide kohta käivat teavet ning teeb nende kohta tegevus- ja taustakontrolli rahapesu ja terrorismi rahastamise suhtes.

Vastavuskontrolli ekspert jälgib finantsasutuse tegevuse vastavust õigus-aktidele ja eeskirjadest tulenevatele nõuetele. Ta hindab juhtimissüsteemi vastavust õigusaktidele ja õiguskeskkonna muutuste võimalikke mõjusid ning nõustab juhatust. Ta hindab juhtorganite ja vahetult klientidega kokku-puutuvate töötajate sobivust. Ta kontrollib ja haldab ka klientidega seotud dokumentatsiooni, sh jälgib klientide tehinguid.

Kliendiandmete ekspert vastutab finantsasutuses klienditundmise põhi-mõtte järgimise, sh kliendiandmete kogumise ja säilitamise eest.

Kindlustusriski hindaja otsustab kindlustusriski võtmise ja selle tingimused. Ta hindab ja analüüsib inimeste ja vara kindlustamisega seotud riske ning hinnastab kindlustusteenust. Kindlustusriski hindaja aitab hinnastada elu-, tervise- ja kodukindlustust, ettevõtte varakindlustust jm.

90

Tooteomanik, tootejuht või teenusejuht juhib toote- ja/või teenuseportfelli kogu selle elukaare ulatuses, st uue toote ja/või teenuse loomise algata-mist ja arendusprotsessis osalemist, uue toote ja/või teenuse turuletoomist, parendamist, lõpetamist ja asendamist, samuti turunduskampaaniate ette-valmistamist ja elluviimist. Ta koostab ka toote- ja/või teenuseanalüüsi ning turuanalüüsi.

u 100

Põhikutsealade tööjõu- ja oskuste vajaduse muutused

Suureneb vajadus riskijuhtide, rahapesu tõkestamise ekspertide ning vastavuskontrolli ja kliendiandmete ekspertide järele.

Valdkonna tööhõive ja töötajatele vajalike oskuste hindamisel on lähtutud järgmistest teguritest: valdkonna arengutrendid, põhikutsealade hõive praegu ja lähiminevikus ning nende hõivet ja oskusi mõjutavad reformid, strateegiad, arengukavad jm, uuringu käigus intervjueeritud ekspertide ja valdkonna eksperdikogu hinnangud.

OSKA prognoosi alusel selgub, et valdkonna **põhikutsealadel hõivatute koguarv aastaks 2025 palju ei muutu ja tööhõive muutuse suund on minimaalselt kasvav**. Pigem tuleb arvestada tööjõu struktuuri muutustega. Vanemaealiste töötajate osakaal on valdkonnas väga väike, mistõttu ei ole pensionile jääjatele järelkasvu leidmine probleem. **Asendus- ja kasvuvajadusest lähtudes vajab valdkond igal aastal põhikutsealadele kokku üle 100 uue töötaja.**

Finantsvaldkonnas jääb hõivatute arv aastaks 2025 samaks.

Tehnoloogia areng on muutnud paljud protsessid pool- või täisautomaatseks, vähendades sellega vajadust otseselt klienditeeninduses hõivatute järele. Lähitulevikus jätkub selline optimeerimisprotsess ja **esmise klienditeeninduse vajadus kahaneb**. Teisalt toob edasine digitaliseerimine kaasa e-teenuste kasutajate arvu kasvu, mis lähitulevikus **suurendab mõnevõrra vajadust klienditoe spetsialistide järele**.

Kuna eeskirjade hulk tulevikus kasvab, suureneb omakorda tõenäoliselt vajadus sisekontrolli ja riskijuhtimisega seotud töötajate järele, kes tagavad nõuete täitmise. **Suureneb vajadus riskijuhtide, rahapesu tõkestamise ekspertide ning vastavuskontrolli ja kliendiandmete ekspertide järele.**

Tööandjad tunnevad juba praegu **suurt puudust** äriarenduse spetsialistidest, st **tooteomanikest ja -juhtidest ning teenusejuhtidest**. Lisaks tuleb ekspertide hinnangul nende puhul arvestada lähitulevikus rohkem kui 20% kasvuvajadusega.

Trendid mõjutavad hõivatute arvu kõigil valdkonna põhikutsealadel. Siiski tuleb silmas pidada, et sama trendi mõju võib avalduda küllalt erinevates aspektides ja tööhõivet nii suurendada kui ka vähendada.

Tabel 1. Valdkonna põhikutsealade tööhõive prognoositud muutus lähema viie aasta jooksul

Põhikutseala	TRENDIDE MÕJU SUUND HÕIVELE							
	Hõivatute arv 2019	Hõive muutuse prognoositud suund	Tehnoloogia areng	Sündmused majanduses ja maailmas	Sotsiaal- demograafilised mõjud	Tarbija ootuste ja väärtuste muutumine	Töökultuuri teisenemine	Õiguskeskkonna nõuete karmistumine
KLIENDITEENINDUS JA -NÕUSTAMINE								
Kliendinõustaja ja -teenindaja	990	↘	●	●	●	●	●	●
Klienditoe spetsialist	1440	↗	●	●	●	●		
Laenuhaldur	600	→	●					●
Kliendihaldur	410	→	●	●	●	●	●	●
Investeeringinõustaja ja -vahendaja		→	●	●		●		●
Kindlustusvahendaja	440	↘	●	●		●		●
Kahjukäsitleja	180	→	●	●		●		
FINANTSPLANEERIMINE								
Analüütik	1000	↗	●	●		●		●
sh aktuaar		→	●	●				●
RISKIJUHTIMINE								
Riskijuht	400	↑		●		●		●
Rahapesu tõkestamise ekspert		↑		●		●		●
Vastavuskontrolli ekspert		↑		●		●		●
Kliendiandmete ekspert		↑		●		●		●
Kindlustusriski hindaja	90	↗		●	●	●		●
ÄRIARENDUS								
Tooteomanik ja -juht, teenusejuht	> 100	↑	●	●	●	●	●	
PÕHIKUTSEALAD KOKKU		u 5600						

↑ Suur kasv (üle 20% 5 aasta jooksul) → Püsib stabiilne (±5% 5 aasta jooksul)
↗ Keskmine kasv (kuni 20% 5 aasta jooksul) ↘ Keskmine kahanemine (kuni 20% 5 aasta jooksul)
↗ Väike kasv (kuni 10% 5 aasta jooksul)

● Trendi mõjul tööhõive kasvab
● Trendi mõjul tööhõive väheneb
○ Trend ei mõjuta tööjõuvajadust või teeb seda nii kasvavalt kui ka kahanevalt

Allikas: Maksu- ja Tolliameti töötamise register 2019, autorid, valdkonna eksperdikogu

Nüüdisaegsete finants-
ettevõtete ärimudel on
rahandus- ja IKT-valdkonna
sümbioos.

Trendid ja oskused

Lähituleviku suurimaid muutusi valdkonnas saab iseloomustada selliste märksõnadega nagu **tehnoloogia areng (sh uued tegevusmodelid), õigusaktide ja eeskirjade lisandumine, sotsiaal-demograafilised muutused, tarbija ootuste ja väärtuste muutumine, üleilmastumine ja rahvusvaheline koostöö ning töökultuuri teisenemine.**

Töötajatelt nõuavad muutused oma oskuste profiili ümberkujundamist, st võimet ja tahet õppida uusi asju, samuti uudishimu, et maailmaga koos muutuda. Haridussüsteemilt oodatakse valmisolekut muutustele reageerida.

Tehnoloogilised lahendused võimaldavad muuta finantsteenuste tarbimise personaalsetest vajadustest lähtuvalt ning suurendada teenuste interaktiivsust ja kasutajasõbralikkust. Tehnoloogia mitmekesine kasutamine finantsteenuste osutamisel on pidevas kasvu- ja muutusetrendis. Nüüdisaegsete finantsettevõtete ärimudel on rahandus- ja IKT-valdkonna sümbioos.

Valdkonnas on olulisel kohal suurandmete analüüsi oskus. Kasvanud on vajadus oskuse järele mõista ja hinnata kliendibaasi, sh selle kvaliteeti. Üha tähtsamaks muutuvad teadmised andmeanalüüsi kontseptsioonidest ja põhimõtetest.

Mobiilne internet, pilvetehnoloogia, asjade internet, suurandmete kasutamine, plokiahela tehnoloogia, tehisintellekt ning liit- ja virtuaalreaalsus muudavad nii tehtava töö laadi ja sisu kui ka töötamise viisi. Tehnoloogiline innovatsioon loob tingimused uute tegevus- ja juhtimismudelite, finantsvaldkonnas ka uute ärimudelite (nt finantstehnoloogia ettevõtted) tekkeks ja rakendamiseks. Tulevikutehnoloogia võimaldab kasutusele võtta kliendikesksemaid, sihipärasemaid, turvalisi ja nutikamaid finantslahendusi.

Kasvab pangandus- ja kindlustusettevõtete väline finantsvahendus. Panganduse ja kindlustusandjate traditsioonilistele ärimudelitele pakuvad konkurentsi finantstooteid arendavad finantstehnoloogia ettevõtted.

Valdkonna kutsealasid puudutavaid tööd reguleerivaid seaduseid ja arengukavu on palju ning nende mõju valdkonna arengule on väga suur. Digitaalne rahandus areneb käsikäes õigusaktidega, mida tuleb kohandada, et tagada tehingute turvalisus ja tarbijakaitse. Lisanduvad eeskirjad ja õigusaktid seavad pankadele ja kindlustusettevõtetele uusi nõudmisi, mida tuleb arvestada nii teenuste osutamisel, uute toodete ja teenuste arendamisel ja turundamisel kui ka töötajate värbamisel. Valdconda mõjutavad veel eriseadused, milles on kehtestatud tööjõu- ja oskuste vajadustele nõuded, mida peab tööandja oma juhtorganite ja töötajate puhul hindama. **Valdkonnas on arvukalt nii Eesti kui ka Euroopa Liidu otsekohalduvaid õigusakte ja juhendeid, mis reguleerivad panganduse ja väärtipaberituru valdkonda.**

Eestis ja laiemalt kogu Euroopas muutub rahvastiku demograafiline struktuur: nooremate ja keskealiste osakaal väheneb ning vanemate inimeste osakaal suureneb. Statistikaameti prognoosi järgi kasvab võrrelduna 2019. aastaga 65-aastaste ja vanemate inimeste arv Eestis 2025. aastaks 9%. Põhilises tööeas (20–64 aastat) inimeste arv kahaneb 4%. Samal ajal võib sisserände (sh tagasi-rände) tuntav kasv tööjõu vähenemise protsesse mõningal määral leevendada.

Trendid

Tehnoloogia areng

IKT kasvav lõimitus juhtimis- ja tegevus-mudelitesse, pilveandmetöötuse laialdasem kasutamine – väiksemad kulud ja suurem andmeturve; nutikate süsteemide kasutamine, tegevuste automatiseerimine – suur mõju toodete ja teenuste tarbimisele ning protsesside optimeerimisele; andmete töötlemise jälgitavuse ja kontrolli suurendamine plokiahela tehnoloogia rakendamise abil; tehisintellekti võimaluste kasutamine rahapesu tõkestamisel ja pettuste tuvastamisel; sotsiaalmeedia võimaluste laialdasem kasutamine finantsteenuste ja -toodete turundamisel, suurandmete laialdasem kasutamine teenuste arendamisel, isiku- ja andmekaitsereeglite järgimine igapäevatoos, nn küberhügieeni tagamine, finantstehnoloogia ettevõtete ja traditsiooniliste finantsettevõtete kasvav koostöö

Sotsiaal-demograafilised muutused, tarbija ootuste ja väärtuste muutumine

Kasvav linnastumine, nooremate ja keskealiste osakaalu vähenemine ning vanemaealiste osakaalu suurenemine tööturul, tehnoloogilise arengu mõjuga kohanemine, erinevale tarbijaskonnale (eri rahvused ja vanuserühmad) suunatud teenuste pakkumine, paindlikkus – tarbija ootustele vastavad teenused; vanemaealiste töötajate konkurentsivõime säilitamine, elukestev õpe, välistööjõu kasutamine

Oskused

Arendamist vajavad spetsiifilised oskused valdkonna kutsealadel

- Tugevad põhiteadmised finantsettevõtete ja -turgude toimimisest
- Tugevad põhiteadmised tööandja toodete ja teenuste toimimisest ning nendega seotud eeskirjadest
- Põhiteadmised finantsettevõtete tegevusega kaasnevatest riskidest
- Eesti ja Euroopa finantsala õigusaktide ja eeskirjade tundmine, oskus orienteeruda õigusvaldkonnaga seotud teemadel
- Majandusteadmised (sh teadmised mikro- ja makroökonomikast), et mõista majanduse toimemehhanisme
- Finantsmodelleerimine, oskus koostada eesmärgist lähtuvaid finantsaruandeid ja prognoose
- Tehnoloogiliste muutustega kohanemise võime, digipädevus ja erialaste digivõimaluste kasutamise oskus, oskus kasutada ettevõtte infosüsteeme ja teenuseid
- Andmekaevega seotud oskused – oskus analüüsida suurandmeid eesmärgipäraselt
- Sotsiaalmeedia kirjaoskus
- Digiturvalisuse tagamine

Trendid

Õigusaktide ja eeskirjade lisandumine

Keerulisemaks muutuvad eeskirjad, lisanduvad Euroopa Liidu määrused ja direktiivid, Eesti finantssektori jaoks kehtestatud õigusaktid, järelevalveasutuste juhised, muudatused seadustes, rangemad ja spetsiifilisemad nõuded töötajate värbamisel, finants tehnoloogia ettevõtetele ja ärimudelitele lisanduvad õigusnormid

Üleilmastumine ja rahvusvaheline koostöö ning töökultuuri teisene mine

Info, teenuste, kaupade ja inimeste kiire ja vaba liikumine üleilmsel tööjõuturul, konkurentsi suurenemine turgude, klientide ja heade töötajate lojaalsuse pärast; tööga seotud muutunud väärtushinnangud, (uued) paindlikud töövormid (kaug- ja mobiilne ning osaajaga töö, koostööplatvormid, nn tööampsud), oskustega töötajate koondumine nn kompetentsikeskustesse, tööturul olijate mitmekesine haridus- ja kultuuritaust

Oskused

Üldised oskused

- Eneseväljendusoskus (nii suuline kui ka kirjalik) – oskus esitada teavet argumenteeritult ja täpselt ning põhjendada oma seisukohti loogiliselt (struktureeritult), mõistetavalt ja eesmärki järgides
- Emotsioonide juhtimise oskus
- Võõrkeeltes (sh vene keeles) suhtlemise ja mitmekultuurilises keskkonnas töötamise oskus
- Projektijuhtimisoskus, oskus töötada meeskonnas
- Kontseptuaalne ja strateegiline mõtlemine
- Analüüsi- ja sünteesioskus
- Ajaplaneerimisoskus, sh oskus püstitada lühi- ja pikemaajalisi eesmärke ning neid sihipäraselt teostada
- Muutuvate tööülesannetega kohanemise võime

Isikuomadused ja hoiakud

- Ausus, täpsus ja korrektsus
- Võime prioriseerida tegevusi
- Otsustus- ja vastutusvõime
- Sotsiaalne pädevus
- Stressitaluvus
- Õpitahe ja -võime
- Kohanemisvõime
- Töötahe ja järjepidevus

Koolituspakkumise ülevaade

Tasemeõpe

Finantsvaldkonna põhikutsealade esindajatel on väga erinev haridustaust. On ameteid, mille puhul piisab keskharidusest ja tööleasumisel saadavast väljaõppest, aga ka neid, kus töö saamise eeldus on vähemalt magistrikraad. Omandatud erialad varieeruvad samuti suures ulatuses. Näiteks investeerimisnõustajana töötamise soovituslik eeldus on majandus-, ärijuhtimis-, rahandus-, finants- või kindlustusmatemaatika eriala lõpetamine ning vastavuskontrolli eksperdiks saavad kandideerida ainult õigusteaduse kõrgharidusega inimesed. Valdkonnas on leidnud tööd mitmesuguste erialade (alates majandusteadusest, matemaatikast ja IKT-st kuni tehnikaaladeni) lõpetanud.

Valdkonna erialase õppena on käsitatud uuringus õppekavu, millel on valdkonna ekspertide hinnangul otsene seos valdkonna põhikutsealadega. Enamik õppekavu seostub rohkem kui ühe põhikutsealaga. Näiteks majandusharidus võimaldab leida rakendust analüütiku, laenuhalduri, investeerimisnõustaja ja rahapesu tõkestamise eksperdina.

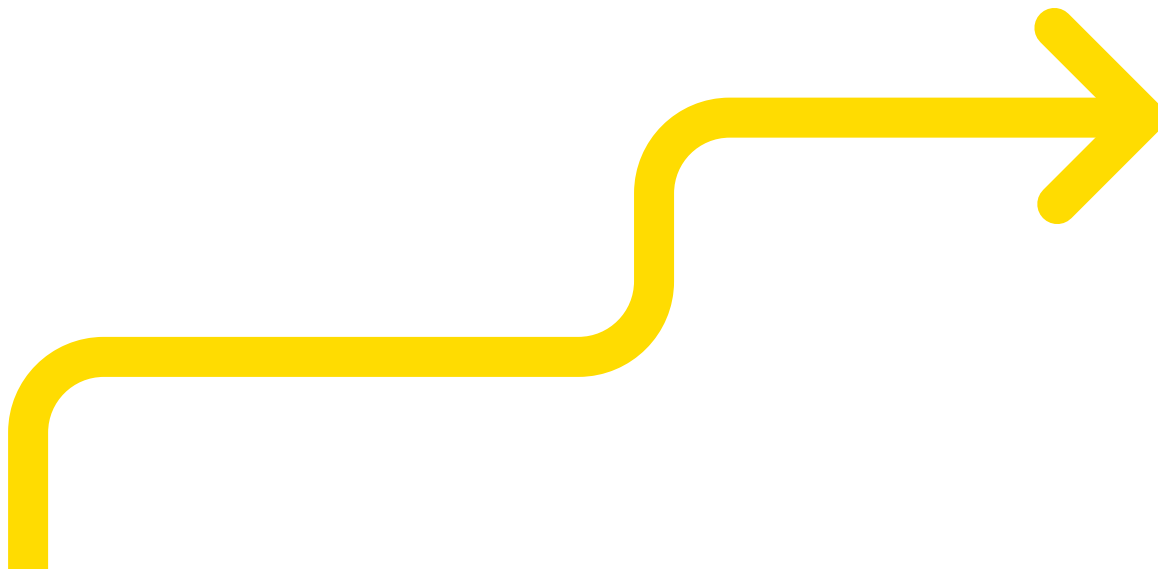
Valdkonnas saab erialase kõrghariduse omandada Eesti Ettevõtluskõrgkoolis Mainor, Estonian Business Schoolis, Tallinna Tehnikaülikoolis, Tallinna Ülikoolis ja Tartu Ülikoolis, kokku 31 õppekava alusel (neist kaks on rakenduskõrghariduse, 11 bakalaureuse-, 13 magistri- ja viis doktoriõppes). Kõrghariduse esimesel astmel õpitakse eesti, vene ja inglise keeles, teisel astmel on peale eestikeelse õppe neli ingliskeelset õppekava.

Tabel 3. Valdkonna põhikutsealadele tasemeõpet pakkuvad õppeasutused

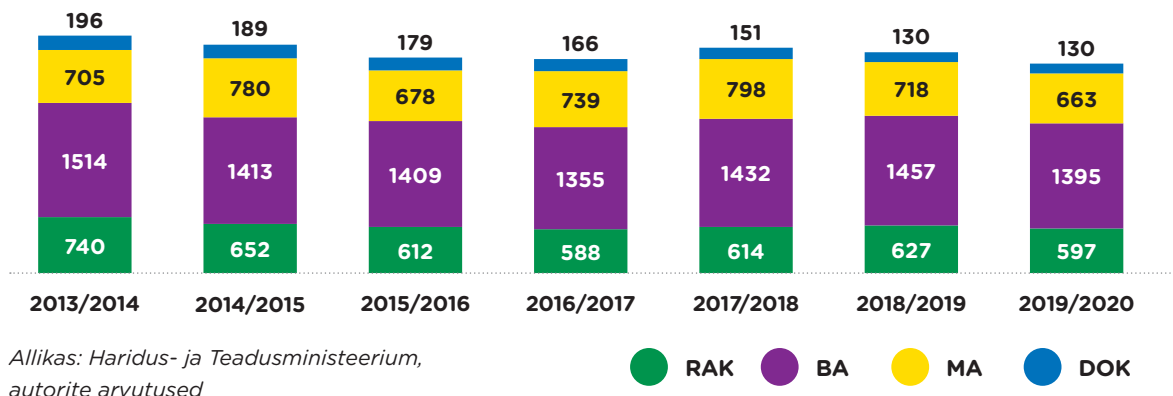
	
Põhikutseala	Õppeasutus
Klienditeenindus ja -nõustamine nt laenuhaldur, kahjukäsitleja, investeerimisnõustaja	Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor Estonian Business School Tallinna Tehnikakõrgkool Tallinna Tehnikaülikool Tartu Ülikool
Finantsplaneerimine ja -analüüs nt aktuaar, analüütik	Tallinna Tehnikaülikool Tallinna Ülikool Tartu Ülikool
Riskijuhtimine nt riskijuht, rahapesu tõkestamise, vastavuskontrolli ja kliendiandmete ekspert, kindlustusriski hindaja	Tallinna Tehnikaülikool Tallinna Ülikool Tartu Ülikool
Äriarendus nt tooteomanik	Tallinna Tehnikaülikool Tartu Ülikool

Allikas: Eesti hariduse infosüsteem EHIS, autorid

Viimase seitsme aasta jooksul on üliõpilaste arv valdkonnaga seotud õppekavarühmades (v.a õigus) kahanenud 12% (vt joonis 5), mis on palju vähem kui kõrghariduses tervikuna (24%).

**Joonis 5. Finantsvaldkonnaga seotud
õppekavarühmade üliõpilaste arv õppeastmeti**

Uuringus vaadeldud õppekavarühmades on välisüliõpilaste osakaal 29%, mis on märksa suurem kui Eesti kõrgkoolides keskmiselt (11%). Enim on välisüliõpilasi majandusteaduse õppekavarühmas, kus nende arv on viimase viie aasta jooksul kasvanud üle kahe korra (2015/2016. õa oli seal 31 ja 2019/2020. õa 67 välisüliõpilast). Suurim muutus on toimunud magistriõppes õppijate arvus, kus kasv on samal ajavahemikul olnud kolmekordne (18-lt 55-le), teistes õppekavarühmades on välisüliõpilasi keskmisest vähem. Viimastel aastatel rakendub välisüliõpilastest Eesti tööturul u 20%.

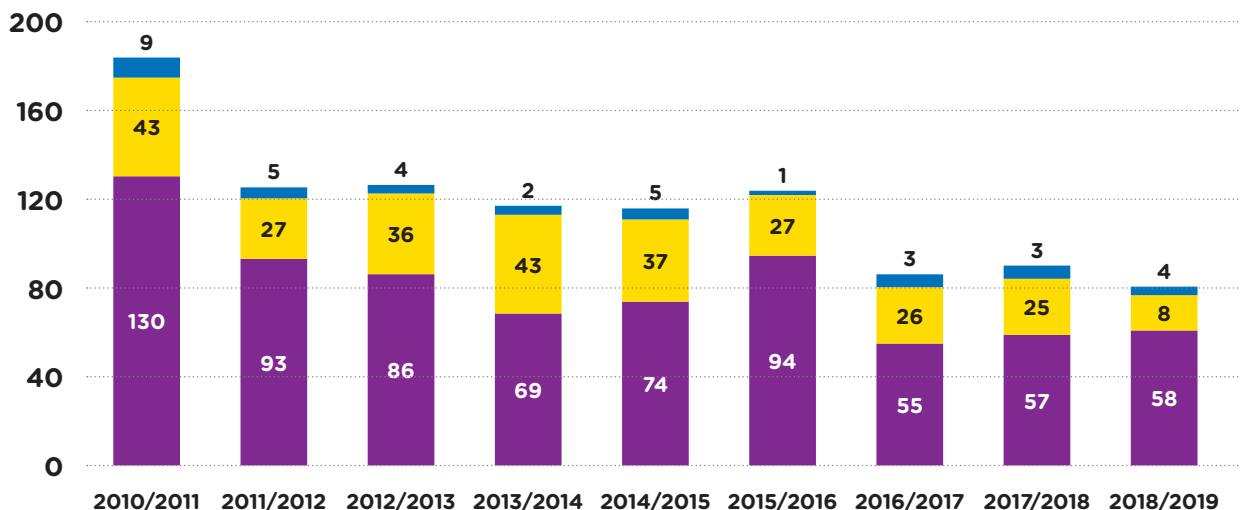
Soo järgi jagunevad üliõpilased ligikaudu pooleks. Erinev on ainult rahanduse, panganduse ja kindlustuse õppekavarühm, kus õppijatest moodustavad kolmveerandi naised. **Vaadeldud õppekavarühmades on vähemalt 30-aastasi üliõpilasi 25%,** ent majandusteaduse õppekavarühmas on 85% õppijatest nooremad kui 30 aastat. Otse pärast keskhariduse omandamist bakalaureuseastmel õpinguid jätkavate üliõpilaste (nooremad kui 24 aastat) osakaal on suur ka näiteks rakendusliku majandusteaduse (94%) ja matemaatilise statistika (95%) õppekava alusel õppijate seas. Vanemad on seevastu magistriõppe õppekava „Ärerahandus ja majandusarvestus“ üliõpilased, neist on vähemalt 30-aastasi koguni 42%.

2019/2020. õppeaastal võeti **majandusteaduse** õppekavade alusel õppima kokku 78 üliõpilast, sh enamik bakalaureuseõppesse (73). **Viimase kümne aasta jooksul on vastuvõetute arv vähenenud 67%,** seejuures on vastuvõtt bakalaureuseõppesse kahanenud üle kahe korra ja doktoriõppesse kolm korda, lisaks ei ole alates 2017/2018. õppeaastast vastuvõttu magistriõppesse. **Teisalt on valdkonnas magistritasemel majandusteadmistega spetsialistide järele suur vajadus.**

2018/2019. õppeaastal lõpetas majandusteaduse õppekavade alusel õppijatest kõikide õppeastmete peale kokku 70 üliõpilast (vt joonis 6). Lõpetajate arv on viimase kümne aastaga üle kahe ja poole korra vähenenud, mis omakorda ületab kaks ja pool korda kõrghariduse keskmise (24%). **Kuna vastuvõtt on viimastel aastatel olnud sama, ei ole lähiaastatel bakalaureuseõppe lõpetajate arvusi oodata.**

Joonis 6. Majandusteaduse õppekavade alusel lõpetanute arv õppeastmeti

Viimase kümne aasta jooksul on vastuvõetute arv vähenenud kahe kolmandiku võrra.

Allikas: Statistikaamet

BA MA DOK

Ärinduse ja halduse õppekavagrupis on valdkonnaga seotud õppekavade alusel õppijaid tasemeõppes kokku 1312. Õppeaastal 2019/2020 võeti vastu 327 õppijat (sh 219 kõrghariduse esimesele ja 108 teisele astmele), mida on viiendiku võrra vähem kui sellele eelneval viimasel kümnel aastal keskmiselt (397). Ärirahanduse ja majandusarvestuse (magistriõppe), aga ka rakendusliku majandusteaduse (bakalaureuseõppe) õppekava alusel õppima asunute arv vähenes 2019/2020. õppeaastal varasemate aastatega võrreldes. Selle üks põhjus oli vastuvõtutingimuste karmistamine, mis peaks tulevikus vähendama katkestajate arvu. 2018/2019. õppeaastal lõpetas õpingud 241 õppijat, neist pool (116) bakalaureuseõppes. **Vastuvõtu vähendamise tõttu on lähiaastatel oodata lõpetajate arvu mõningast kahanemist.**

2019/2020. õppeaastal asus matemaatika ja statistika õppekavagrupis valdkonnaga seotud õppekavade alusel õppima 127 üliõpilast, neist üle 70% bakalaureuseõppes ja 24% magistriõppes. Seda on võrreldes eelnenud aastatega peaaegu poole rohkem. Suurima muutusega oli vastuvõtt baka-

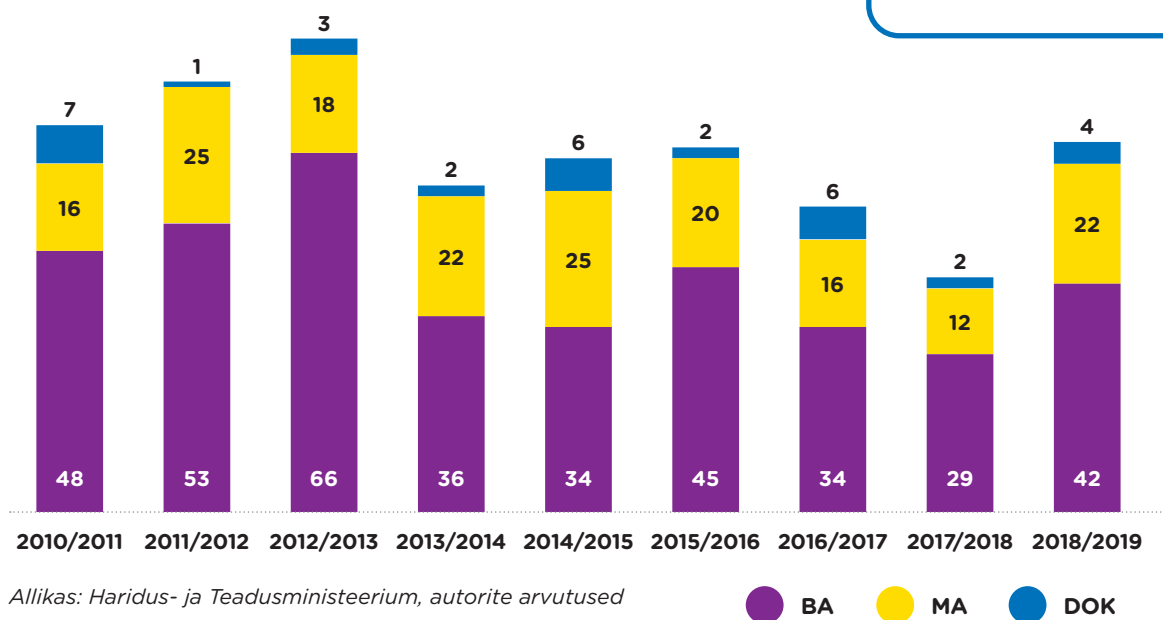

Finantsvaldkonnaga otseselt seotud õppekavade alusel õppijate arv on vähenenud.

laureuseastme õppekavade „Matemaatika“ ja „Matemaatiline statistika“ alusel: seal suurendati vastuvõttu eelnenud viie aastaga võrreldes peaaegu poole võrra. **2018/2019. õa lõpetas matemaatika ja statistika õppekavade alusel kokku 68 üliõpilast**, sh 60% bakalaureuseõppes (vt joonis 7). Neist oli matemaatika õppekavade alusel lõpetajaid 25 ja matemaatilise statistika õppekavade alusel lõpetajaid 23. Lõpetanute arv on viimastel aastatel pidevalt vähenenud, erand on 2018/2019. õppeaasta.

Joonis 7. Finantsvaldkonnaga seotud matemaatika ja statistika õppekavade alusel lõpetanute arv õppeastmeti

Matemaatika ja statistika õppekavade alusel lõpetanuid on liiga vähe.

Matemaatika ja statistika õppekavagrupi lõpetanutest asub finantsvaldkonnas tööle ainult viiendik, kuigi tööandjad eelistavad värbamisel majandusteaduste ning matemaatika ja statistika erialade lõpetanuid võrdselt. Arenguvajadusena soovitasid eksperdid pöörata matemaatika ja statistika õppekavades suuremat tähelepanu majandusteadmiste kujundamisele, samuti teadmiste finantsturgude toimimise, finantsmudelite koostamise, finantstulemuslikkuse ja investeeringute tasuvuse hindamise ning finantseelarvete ja -aruannete koostamise kohta.

Valdkonnaga otseselt seotud õppekavade alusel lõpetab õpingud u 950 inimest aastas. Et enamik kõrghariduse õppekavu on laiemad ja finantsvaldkonda siirdub üksnes osa lõpetanutest, võiks lõpetajate arvu prognoosi järgi (kolme viimase õppeaasta keskmiste alusel, arvestades töajõus osalemise määra, sisseastujate arvu muutust ja välisüliõpilaste osakaalu, vältides haridusastmete vahelist topeltarvestust) finantsvaldkonnas lähiaastatel tööle asuda umbes **175 inimest aastas**.

Täiendusõpe

Täienduskoolitused on kasvava tähtsusega juba töötavate spetsialistide **valdkonna erialaoskuste ajakohastamisel, tehnoloogiliste oskuste omandamisel ja värskendamisel, üldiste majandus- ja äriandusteadmiste täiendamisel ning üldoskuste arendamisel**. Koolitused on sageli kiireim tee selleks, et viia töötajad kurssi uute, nüüdisaegsete lahenduste ja tehnoloogiatega. Valdkonnas on põhikutsealasid, kus enesetäiendamise vajadus tuleneb ka seadustes jm eeskirjades kehtestatud nõuetest.

Sõltuvalt töökohast on valdkonnas hõivatutel vaja üldisemaid või põhjalikke **majandusteadmisi (sh mikro- ja makroökonoomikast), arusaama finantsturgude toimimisest, teadmisi finantsinstitutsiooni tegevusega kaasnevatest riskidest** jm. Neil teemadel vajalikud põhiteadmised omandatakse tasemeõppes, kuid valdkonnas toimetulekuks on vaja oma teadmisi ja oskusi pidevalt ajakohastada ning täiendada.

Kui majandusteadmistega inimeste ja IKT-spetsialistide värbamine finants-ettevõtetesse ei valmista raskusi, siis keeruline on leida sobiva majandustaustaga spetsialiste, kel on teadmised ka IKT rakendamisest äriettevõttes (sh tooteportfelli juhtimisest toote elukaare ulatuses). Valdkonnas on terav puudus täienduskoolitustest, kus **juhtimis- ja majandusteamadega on põimitud teadmised tehnoloogiastrendidest ning IKT-st**.

Digitaalrahanduse areng tingib vajaduse tagada tehingute kõrgetasemeline turvalisus ja tarbijakaitse. Lisanduvad eeskirjad ja õigusaktid seavad pankadele ja kindlustusettevõtetele uusi nõudmisi, mida tuleb arvestada nii teenuseid osutades kui ka uusi tooteid ja teenuseid arendades ja turundades. Näiteks pangad peavad kliendisuhete haldamiseks ja teenustele juurdepääsu tagamiseks **(klienditundmise põhimõte)** järgima rahapesu ja terrorismi tõkestamise, krediidiandmisest, maksualase teabevahetuse ning isikuandmete kaitse seadusi.

Täienduskoolitusvajaduse rahuldamisel on oluline roll tööandjatel endil. Tugevad sisekoolitussüsteemid, kohustuslikud programmid ja organisatsioonispetsiifiliste e-õppe programmide olemasolu on üks peapõhjuseid, miks Eestis on huvi avaliku täiendusõppe pakkumise vastu väike. Suured organisatsioonid on võimelised paindlikult ja tõhusalt looma vajaliku sisu ja kvaliteediga õppeprogramme, kasutades nii enda töötajaid kui ka tehes koostööd väliste partnerite ja ekspertidega. Levinuimad on **rahvusvaheliste direktiivide, sh riskijuhtimise ja vastavuskontrolliga seotud ning ka organisatsiooni kultuuri ja juhtimiskvaliteeti toetavad teemad**.

Üleilmsete trendide mõjul muutub valdkonna töö sisu pidevalt ja elukestvas õppes peavad osalema kõik põhikutsealade esindajad. Mitmel põhikutsealal on kohustus osaleda täiendusõppes regulaarselt ja vähemalt etteantud mahus. Näiteks on kliente **investeerimis- ja kindlustusteamadel nõusta-**

vatel töötajal kohustus omada selleks vajalikke teadmisi ja oskusi ning seda kinnitavat tunnistust. Eestis on kasutusel kahe organisatsiooni (Eesti Finantsnõustajate Liidu ja Baltimaade Finantsnõustajate Liidu) vahendatavad täienduskoolitus- ja sertifitseerimissüsteemid.

Valdkonna mitme põhikutseala (nt klienditeenindajad ja -haldurid, klienditoe spetsialistid, kindlustusvahendajad) karjääriteed on suhteliselt avatud, st ümberõppe teel valdkonda tööle asujale piisab **väljaõppest töökohal**.

Olulised täienduskoolituse pakkujad on partnerid (nt finantsnõustajate liidud, Finantsinspeksioon, Eesti Kindlustusseltside Liit) ja erakoolitusasutused. Finantsinspeksiooni koolitusvalikus on **valdkonnaga seotud päevakajalised teemad Euroopa Liiduga seoses, Finantsinspeksiooni tehtava järelevalvega seotud teemad, samuti koolitused, mida korraldatakse siis, kui selgitamist vajab mõni soovituslik juhend, märgukiri või Euroopa Liidu õigusakti muudatus**. Oma liikmetele korraldab regulaarselt täienduskoolitusi, seminare ja infopäevi Eesti Kindlustusseltside Liit, keskendudes enamasti **kindlatele teemadele (nt ühistutega seotud riskid, kahjukäsitletus, kindlustusriskid)**.

Erakoolitusasutused pakuvad kindlaid, sageli üldoskuste arendamisele keskendunud koolitusi, näiteks protsesside, projektide, muutuste ja inimeste juhtimise, aga ka suhtlemise, keeleõppe ja ajaplaneerimise teemal.

Finantsvaldkonna töötajate üldoskuste täiendusõppe vajadused on järgmised.

- **IKT-oskused.** Finantsvaldkonna areng sõltub praegu ja veelgi rohkem tulevikus just IKT arengust. Järjest olulisemaks muutuvad digioskused, sh digiturvalisus: isiku- ja andmekaitsereeglite järgimine igapäevatoos on valdkonna kõigi töötajate jaoks esmatähtis. Küberriskide vähendamise eesmärgil peab valdkonna töötaja perioodiliselt läbima küberturvalisuse täiendusõppe. Valdkonnas on küberhügieeni järgimine ülioluline ja see peab muutuma äritegevuse tavaosaks.

- **Eneseväljendusoskust** (nii suulist kui ka kirjalikku) on vaja kõikidel põhikutsealadel, kus töötaja puutub kokku klientide või koostööpartneritega või osaleb meeskonnatöös. Nõutav on oskus esitada teavet argumenteeritult ja täpselt ning põhjendada oma seisukohti loogiliselt, mõistetavalt ja eesmärki järgides.

- **Võõrkeeleskus.** Eri sihtrühmadega suhtlemist sisaldavatel põhikutsealadel on vaja osata peale inglise keele ka vene keelt. Rahvusvahelisele turule keskendunud ettevõtetes nõutakse ka muude keelte (nt saksa, prantsuse, rootsi, soome) oskust nii klientide nõustamisel kui ka näiteks tehnilise toe osutamisel.

- **Koostööoskus.** Valdkonna enamiku põhikutsealade töö laad eeldab head koostööd meeskonnaliikmete, klientide ja koostööpartneritega. Näiteks tootejuht peab oskama teha tulemuslikku koostööd nii äri- kui ka IT-poole esindajatega.

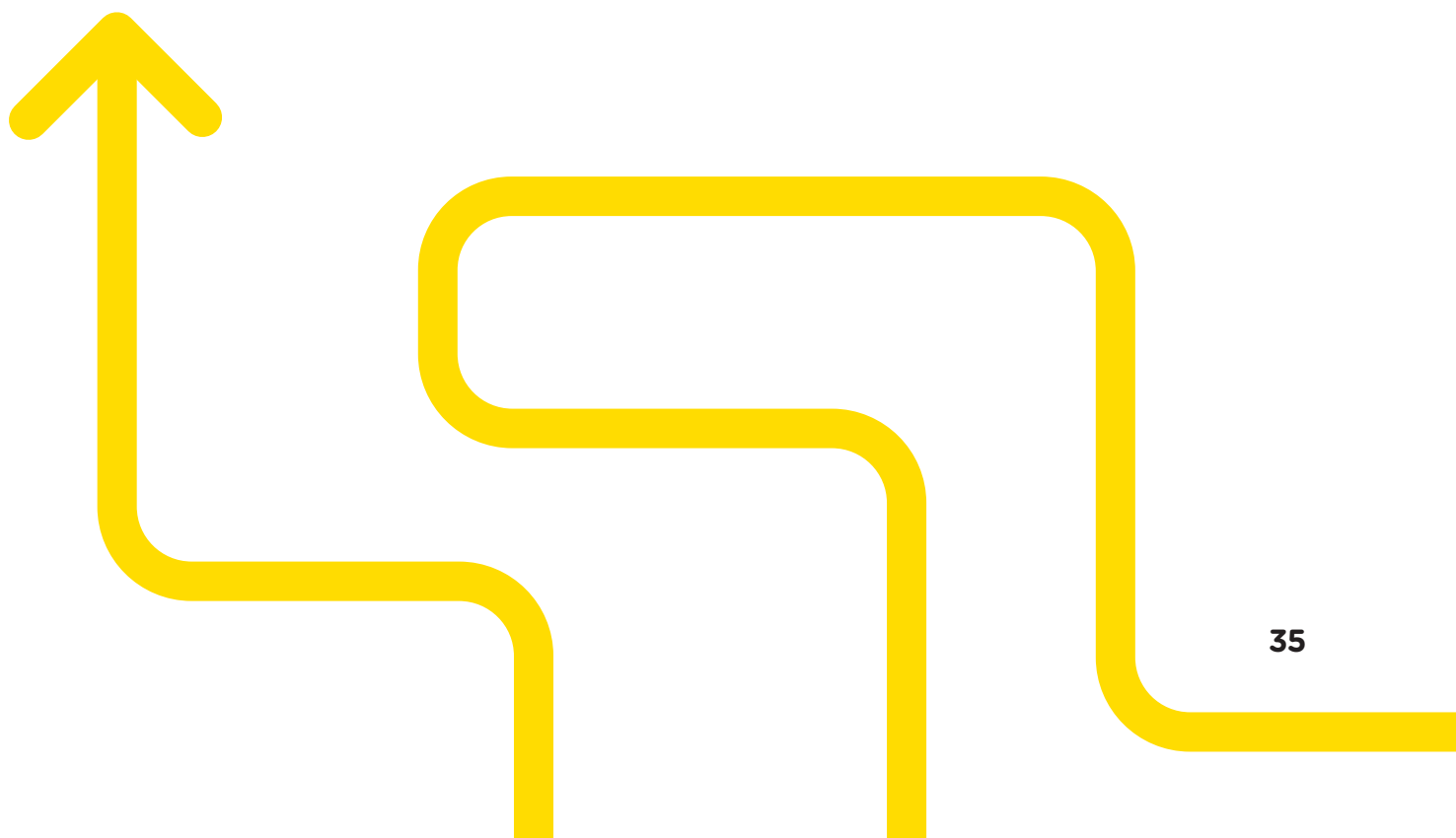
- **Protsesside ja projektide juhtimise oskuse** kasvavat vajadust rõhutati näiteks tootejuhtide puhul, kes teevad koostööd eri osalistega ning delegerivad tööülesandeid. Töö tulemused ja selle tegemiseks kuluv aeg sõltub suurel määral tööprotsessi juhtimise asjakohasusest ja tõhususest.

- **Analüüsi- ja sünteesioskus.** Suurandmete analüüsist tulenevate võimaluste kasutamine on valdkonnas hüppeliselt kasvav trend. Võtmetähtsusega oskuseks on saanud digitaalselt kogutud suurandmete analüüsimine, tõlgendamine ja üldistamine ning nende põhjal järelduste tegemine.

- **Kontseptuaalne ja strateegiline mõtlemine** tähendab suutlikkust näha tervikut ja märgata samas ka detaile ning on valdkonnas vajalik.

- **Juhendamisoskusel** on seos töökohal õppimise ja sisekoolituste korraldamise vajadusega. Näiteks suuremates organisatsioonides on riskijuhid (kindlustuses kindlustusriski hindajad) sageli nn siseklientide nõustajad ja koolitajad.

- **Ajaplaneerimisoskus,** sh oskus püstitatud lühi- ja pikemaajalisi plaane sihipäraselt teostada, tähendab, et näiteks kliendinõustaja peab nägema ning juhtima tervikprotsessi alates kliendile info esitamisest kuni temaga lepingu sõlmimiseni.

A photograph of three female students sitting at a desk in a classroom or study hall. They are looking at papers and a laptop. A large yellow arrow points from the top right towards the text. The background shows other students at desks.

Koolituspakkumise vastavus prognoositavale tööjõuvajadusele

Matemaatika ja statistika
õppekavade lõpetanuid
on liiga vähe.

Valdkonna vajadus uue tööjõu järele hõlmab kaht tegurit: esiteks valdkonna ja põhikutsealadel hõivatute arvu kasvust või kahanemisest tingitud **kasvu- või kahanemisvajadust** ning teiseks vanuse tõttu tööturult lahkuvate töötajate **asendusvajadust**. Uue tööjõu vajadust mõjutab veel tööjõu voolavus, ent finantsvaldkonnas tervikuna on see keskmisest märksa väiksem. **Seetõttu ei suurenda tööjõu voolavus tuntuvalt uue tööjõu vajadust viie aasta vaates.**

Finantsvaldkond on atraktiivne tööandja, noorte seas kõrgelt hinnatud ja töötajaid on sinna OSKA teiste valdkondadega võrreldes leida lihtsam. Aastaid on Eesti üliõpilaste hulgas olnud populaarsed **ärinduse ja halduse ning majandusteaduse** õppekavagruppide õppekavad, mis on ühtlasi valdkonna mitme põhikutseala puhul sobiv haridustaust. Kui kõrvutada tööturu vajadust tasemeõppe pakkumisega, selgub, et lähiaastatel on nende õppekavade alusel **lõpetajaid rohkem kui valdkonnas nõudlust**.

Ka õigusteaduse õppekava alusel lõpetanuid on valdkonna vajaduste katmiseks rohkem kui valdkonna põhikutsealadel töövõimalusi.

Teisalt **ei jõua finantsvaldkonda ettevõtete ootustele vastaval arvul matemaatika ja statistika** eriala lõpetanuid. Tööandjate hinnangul napib ka töötajaid, kellel on samal ajal teadmised nii majanduse toimimise põhimõtetest kui ka IKT rakendamise võimalustest.

Asendus- ja kasvuvajaduse alusel **vajab valdkond põhikutsealadele igal aastal kokku üle 100 uue töötaja**. Tasemeõppe lõpetajate alusel on valdkonna tööjõupakkumine u 175 inimest aastas, neist u 120 majandusala, u 40 õigusteaduse ning u 15 matemaatika ja statistika õppekavade alusel lõpetajat.

Tööjõu pakkumist ja nõudlust võrreldes tuleb silmas pidada kahte tegurit:

- 175 võimalikku valdkonda suundujat aastas on tööjõu pakkumine ka teistele valdkonna kutsealadele, mitte ainult uuringus käsitletud põhikutsealadele;
- finantsvaldkond on eripärane selle poolest, et paljudel põhikutsealadel puudub otsene seos tööturu nõudluse ja tasemeõppest lähtuva koolituspakkumise vahel. Sageli on teatud põhikutsealale töölesaamise eeldus lihtsalt majandusteadmiste olemasolu.

Tabelites 4a ja 4b on esitatud hinnangud põhikutsealade uue tööjõu vajaduse ja koolituspakkumise tasakaalule (põhikutsealad on reastatud sarnase tasemeõppega hariduspakkumise alusel).

Tabel 4a. Hinnang uue tööjõu nõudluse ja koolituspakkumise tasakaalule

Tooteomanike ja kliendi-
toe spetsialistide hõive
lähiaastatel kasvab.

Põhikutseala	EKR-i tase, haridustase	Hõivatute arv 2019 ⁶	Hõive muutuse prognoositud suund	Hõivatute arv 2025	Kasvu- vajadus	Asendus- vajadus	Nõudlus: uue tööjõu vajadus ⁷ 2021–2025	Prognoositud pakkumine tasemeõppest 2021–2025	Ekspertide hinnang koolituspakkumise ja nõudluse võrdlusele
Klienditeenindaja/ -nõustaja	EKR 5 Keskharidus, KUT või töökoha- põhine väljaõpe	990	↘	800	–190	35	–155	Nendel põhikutse- aladel ei ole nõutav erialane kutse- või kõrgharidus.	Värbamine ei ole keeruline, vajadus tasemeõppe järele puudub . Tööleasumise eeldus on töökohapõhise väljaõppe läbimine ja/või sertifikaatide omamine.
Klienditoe spetsialist	EKR 5 Keskharidus, KUT või töökoha- põhine väljaõpe	1440	↗	1700	260	45	305		Klienditoe spetsialistide väljaõppeks sobiv õpe puudub. Tööandjate hinnangul on nõudlus klienditoe spetsialistide (tasemel 5) väljaõppe (sobib ka pikema kestusega täiendusõpe) järele.
Kindlustusvahendaja	EKR 5, 6 Keskharidus, KUT, BA või töökohapõhine väljaõpe	440	↘	350	–90	50	–40		Vajadus erialase tasemeõppe järele puudub (tööleasumise eeldus on kesk-, kutse- või kõrgharidus (nt BA-tasemel majandusteadus). Tööandjate hinnangul on vaja töötavatele spetsialistidele pakkuda teadmiste ja oskuste arendamiseks täiendusõpet. Tallinna Tehnikaülikool hakkab koostöös EKsL-iga pakkuma 2020/2021. õa täiendusõpet.
Kindlustusriski hindaja	EKR 6, 7 Kindlustusobjek- tist lähtuv BA, MA + töökoha- põhine väljaõpe	90	↗	100	10			Otsese koolitus- pakkumisega ei saa seost luua.	Kindlustusriski hindajate ja kahjukäsitlejate nõudlus ja pakku- mine on tasakaalus.
Kahjukäsitleja	EKR 5, 6 Kindlustusobjek- tist lähtuv KUT või BA + töökoha- põhine väljaõpe	180	→	180	0	10	20		Vajadus erialase tasemeõppe järele puudub. Nende kutse- alade puhul on vajalik eeskätt konkreetsest kindlustusobjek- tist lähtuv kõrgharidus, millele lisandub töökohapõhine välja- õpe finantsettevõttes.
Tooteomanik või -juht, teenusejuht	EKR 6, 7 BA, MA	u 100	↑	> 130	> 25	5	> 30	20	Järelikasvust on suur puudus. Tasemeõppest lähtuv koolitus- pakkumine jääb tööjõuvajadusele alla. Enamik tasemeõppijaid on juba valdkonnas hõivatud ja ei ole seal uus, täiendav tööjõud. Valdkonnas töötavatele tooteomanikele tuleb pakkuda teadmiste ja oskuste arendamiseks nii taseme- kui ka täiendusõpet.

⁶ Hõivatute arv finantsvaldkonnas, mitte kogu majanduses.

⁷ Ei sisalda tööjõu voolavust.

Kasutatud lühendid: EKR – Eesti kvalifikatsiooniraamistik, KUT – kutseharidus,
BA – bakalaureusekraad, MA – magistrikraad, EKsL – Eesti Kindlustusseltside Liit

Allikas: Maksu- ja Tolliameti töötamise register, Eesti rahva- ja eluruumide loendus 2011,
Eesti tööjõu-uuring, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi prognoosimudel
(vanusest tulenev asendusvajadus), EHIS, valdkonna eksperdikogu, autorite arvutused

↑ Suur kasv (üle 20% 5 aasta jooksul) → Püsib stabiilne (±5% 5 aasta jooksul)
↗ Keskmine kasv (kuni 20% 5 aasta jooksul) ↘ Keskmine kahanemine (kuni 20% 5 aasta jooksul)
↗ Väike kasv (kuni 10% 5 aasta jooksul)

Tabel 4b. Hinnang uue tööjõu nõudluse ja koolituspakkumise tasakaalule

Riskijuhtimisega seotud töökohtade arv kasvab.

Põhikutseala	EKR-i tase, haridustase	Hõivatute arv 2019	Hõive muutuse prognoositud suund	Hõivatute arv 2025	Kasvu-vajadus	Asendus-vajadus	Nõudlus: uue tööjõu vajadus 2021–2025	Prognoositud pakkumine tasemeõppest 2021–2025			Ekspertide hinnang koolituspakkumise ja nõudluse võrdlusele
								Majandus	Õigus	Matemaatika ja statistika	
Laenuhaldur	EKR 6, 7 BA, MA	600	→	600	0	10	10	Ärindus ja haldus 390 + majandus-teadus 190			Nõudlust ja pakkumist hinnates tuleb arves-tada, et valdkonnaga seotud erialade lõpe-tajad asuvad tööle finantsvaldkonna erine-vatele kutsealadele, nt majanduserialade lõpetajad juhtidena, õigusteaduse eriala-de lõpetajad juristidena ja matemaatika erialade lõpetajad IKT-spetsialistidena.
Kliendihaldur	EKR 6, 7 BA, MA	410	→	410	0	10	10				
Investeeringisnõus-taja ja -vahendaja	EKR 6, 7 BA, MA		→								
Analüütik	EKR 6, 7 BA, MA	1000	↗	1200	200	45	245				Majandusharidusega uue tööjõu nõudlus on valdkonna põhikutsealadel aastail 2021–2025 kokku u 260 inimest, koolituspakkumisest on arvestatud valdkonda 580. Seega lisan-dub majandusharidusega tööjõudu töö-turule rohkem, kui on finantsvaldkonnas vaja.
sh aktuaar			→								
Riskijuht	EKR 6, 7 BA, MA										
Rahapesu tõkes-tamise ekspert	EKR 6, 7 BA, MA	400	↑	> 500	> 100	10	> 110				
Vastavuskontrolli ekspert	EKR 6, 7 BA, MA										
Kliendiandmete ekspert	EKR 6, 7 BA, MA								195		Riskijuhtimisega seotud põhikutsealade tööjõuvajadus tervikuna on üle 110 inimese viie aasta vaates, samal ajal kui haridussüs-teemist lisandub valdkonda potentsiaalselt u 195 uut õigusvaldkonna eriala lõpetajat. Arvestades, et rahapesu tõkestamise, vastavuskontrolli ja kliendiandmete eks-pertide tööjõuvajaduse katmiseks ei vajata üksnes õigusteaduse taustaga tööjõudu, on õigusteaduse eriala lõpetajaid rohkem, kui on vaja finantsvaldkonna põhikutse-alade vajaduse katmiseks. Valitseb üle-pakkumine.
											Matemaatika ja statistika õppekavade alusel lõpetajate puhul on tööturu nõudlus ja pakkumine statistiliselt tasakaalus, kuid mõlema haridusega töötajate leidmisega on ettevõtetel siiski raskusi.

Allikas: Maksu- ja Tolliameti töötamise register, Eesti rahva- ja eluruumide loendus 2011, Eesti tööjõu-uuring, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi prognoosimudel (vanusest tulenev asendusvajadus), EHIS, valdkonna eksperdikogu, autorite arvutused

↑ Suur kasv (üle 20% 5 aasta jooksul)
↗ Keskmine kasv (kuni 20% 5 aasta jooksul)
→ Püsib stabiilne (±5% 5 aasta jooksul)

Uuringu järeldused ja valdkonna eksperdikogu ettepanekud

Swedbanki Haapsalu
kontoriesinduse kliendinõustaja

Selles peatükis on sõnastatud uuringust tulenevad **järeldused** peamiste kitsaskohtade kohta ning nende leevendamise **ettepanekud**, mis lähtuvad uuringu põhiküsimusest: mida tuleb muuta, et täita finantsvaldkonna tööjõu- ja oskuste vajadust 2025. aastaks?

Õppe sisu, mahu, korralduse jms muutmise ettepanekud puudutavad õppeasutusi, valdkonnas tegutsevaid tööandjaid, Rahandusministeeriumit, Haridus- ja Teadusministeeriumit jt. Valdkonna eksperdid analüüsisid kitsaskohti ja sõnastasid järeldused, mis on nende hinnangul seni takistanud piisava arvu ja oskustega töötajate leidmist, samuti tehti ettepanekuid probleemide lahendamiseks. Tegevustele on lisatud sihtrühmad, kelle pädevuses on ettepanek ellu viia. Kui järelduse kohta ei olnud võimalik soovitada kindla eestvedajaga tegevusi, piirduti tähelepanekute esitamisega.

Rõõmustavana saab esile tuua, et valdkonda iseloomustab uuenduslike lahenduste mitmekesine kasutamine. Tehnoloogia on võimaldanud muuta finantsteenuste tarbimise personaalsetest vajadustest lähtuvaks ning suurendanud teenuste interaktiivsust ja kasutajasõbralikkust. Kasvutrendis on pangandus- ja kindlustusettevõtete väline finantsvahendus, neil ettevõtetel on üha suurem roll ühisrahastamises selleotstarbeliste platvormide kaudu ning mobiilirakenduste, virtuaalraha ja arvutis või nutitelefonis tehtavate elektrooniliste maksete abil.

- Valdkonna ettevõtted on atraktiivsed tööandjad. Tööjõu voolavus on väike.
- Finantstehnoloogia ettevõtete ja klassikaliste finantsettevõtete koostöö on kasvutrendis.
- Valdkonna ettevõtted teevad õppeasutustega tihedat koostööd nii õppekavade arendamisel, praktika korraldusel kui ka õppetöö alal.
- Matemaatika ja statistika õppekavade alusel lõpetajad on tööturul kõrgelt hinnatud ning nende järele on pidev nõudlus.
- Tasemeõpe on paindlik, võimaldades ühildada töö ja õpingud.
- Valdkonna täiendusõpe on süsteemne nii järjepidevuse, ülesehituse kui ka sisu poolest.

Järgnevalt on esitatud uuringu peamised järeldused ja kitsaskohtade leevendamise ettepanekud.

JÄRELDUS: matemaatika ja statistika õppekavade alusel õppijatest asuvad finantsvaldkonnas tööle vähesed.

Ettepanekud

- Kõrgkoolid tutvustavad koostöös ettevõtetega matemaatika ja statistika õppekavade alusel õppijatele finantsvaldkonda kui ühte karjäärivõimalust.
- Kõrgkoolid lisavad matemaatika ja statistika õppekavadesse majandusaineid ning lõimivad need matemaatika- ja statistikaainetega näiteks kursuse- ja lõputööde kaudu.

JÄRELDUS: IKT kasutamise võimaluste juhtimisega seotud õppekavade vastuvõtt ei ole piisav, et katta finantsvaldkonna tööjõuvajadus.

Ettepanekud

- Tallinna Tehnikaülikool ja Tartu Ülikool kaaluvad magistriõppe õppekavadel „Digimuutuste juhtimine“ ja „Infotehnoloogia mitteinformaatikutele“ õppekohtade arvu suurendamist.
- Kõrgkoolid tutvustavad valdkonna töötajatele IKT kasutamise ja riskijuhtimisega seotud täienduskoolituste võimalusi.
- Kõrgkoolid tutvustavad valdkonna töötajatele võimalusi läbida õppekavades olevaid üksikuid aineid väljaspool tasemeõpet, nn avatud ülikoolis või avatud kõrgkoolis.

JÄRELDUS: finantsvaldkonnaga seotud magistriõppe õppekavade alusel lõpetanute teadmised ja oskused valdkonnaga seotud regulatiivsetest raamistikest, sh rahapesu tõkestamise ja vastavuskontrolliga seoses, vajavad arendamist.

Ettepanekud

- Kõrgkoolid soodustavad koostöös ettevõtetega valdkonnaga seotud magistriõppe õppekavade alusel õppijate kogemuste omandamist valdkonnaga seotud regulatiivsetest raamistikest näiteks riskijuhtimisega seotud praktikavõimaluste loomise, stipendiumite asutamise ja lõputööde konkursside korraldamise kaudu.
- Kõrgkoolid tutvustavad õppijatele koostöös ettevõtetega karjäärivõimalusi riskijuhtimisega seotud ametialadel, näiteks võib koostada ettevõtete näitel kaasusi, korraldada teemapõhiseid võistlusi ja kaasata ettevõtete esindajaid riskijuhtimise õppematerjalide väljatöötamisse.

JÄRELDUS: finantsvaldkonnaga seotud õppekavade alusel lõpetanute erialase kvantitatiivse analüüsi oskused vajavad arendamist.

Ettepanekud

- Kõrgkoolid lisavad valdkonnaga seotud õppekavadele mooduli (või ained), mis võimaldab omandada kvantitatiivse analüüsi teadmised ja oskused.
- Rahandusministeerium annab üliõpilastele praktika käigus juurdepääsu valdkonnaga seotud agregeeritud suurandmetele.

JÄRELDUS: finantsvaldkonna töötajate täienduskoolituse vajadus riskijuhtimise, sh rahapesu tõkestamise ja vastavuskontrolli teemal, kasvab hüppeliselt.

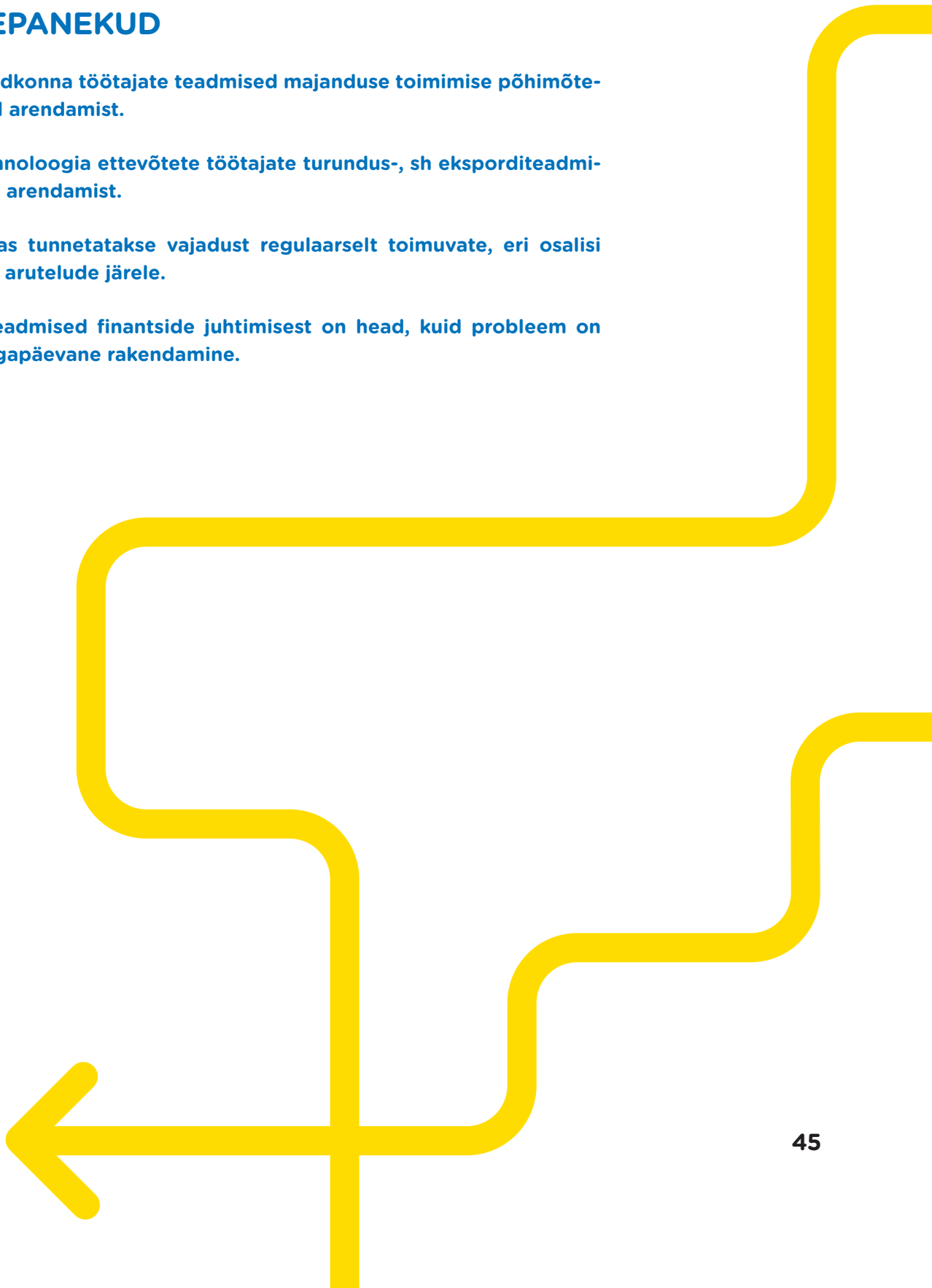
Ettepanekud

- Kõrgkoolid töötavad koostöös tööandjate, Rahandusministeeriumi ja Eesti Pangaliidu rahapesu valdkonna töörühmaga välja õppekavad ja õppematerjalid rahapesu tõkestamise alal teadmiste ja oskuste omandamiseks.
- Kõrgkoolid tutvustavad koostöös tööandjatega ning pakuvad rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduses kohustatud isikutele täienduskoolitusi rahapesu tõkestamise alal.

- Täienduskoolitajad (sh kõrgkoolid) pakuvad ja tutvustavad valdkonna töötajatele riskijuhtimisega seotud täienduskoolitusi erinevates õppevormides ja erineva kestusega.

TÄHELEPANEKUD

- **Finantsvaldkonna töötajate teadmised majanduse toimimise põhimõtetest vajavad arendamist.**
- **Finantstehnoloogia ettevõtete töötajate turundus-, sh eksporditeadmised vajavad arendamist.**
- **Valdkonnas tunnetatakse vajadust regulaarselt toimuvate, eri osalisi ühendavate arutelude järele.**
- **Elanike teadmised finantside juhtimisest on head, kuid probleem on teadmiste igapäevane rakendamine.**

Finantsvaldkonnas
töötab üle 12 000 inimese,
mis on u 2% Eesti kõigist
hõivatutest.

*SEB noored arutavad võimalusi
töötajate digiteadlikkuse tõstmiseks*

Milliseid uusi ülesandeid toovad õigusaktid kaasa finantsvaldkonna ametialadele?

Kas Eestis jätkub spetsialiste, kes seisavad hea mugavate ja turvaliste finantsteenuste arendamise eest?

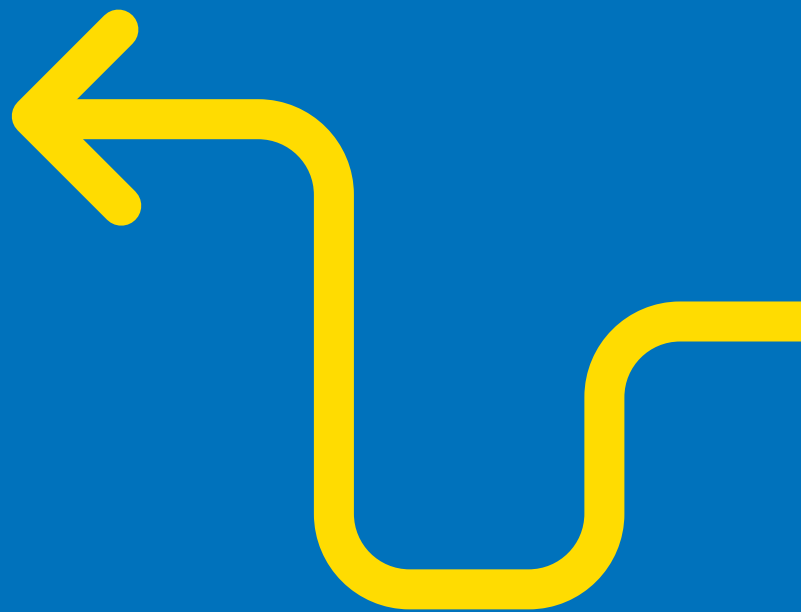
Mis on *fintech*'id ja kuidas on need seotud finantsvaldkonnaga?

Milliseid õpi- ja karjääriteid hindavad tööandjad finantsvaldkonna ametialadel?

Mida arvavad valdkonna eksperdid erialaõppe kvaliteedist ja arenguvajadustest?

Tutvu uuringu terviktekstiga:
oska.kutsekoda.ee

Vaata infot uuringu ettepanekute elluviimise kohta ja OSKA uuringute võrdlusandmeid:
haridusportaal.edu.ee/oska

Mis on OSKA?

Vabariigi Valitsus kiitis 2014. aastal heaks tööturu vajaduste ja koolituspakkumise paremaks sidumiseks loodava tööturu seire ja prognoosi ning oskuste arendamise koordinatsioonisüsteemi OSKA.

OSKA koostab viie aasta jooksul kõigil elualadel Eesti tööjõu- ja oskuste vajaduse prognoosid ning võrdleb neid pakutava koolitusega kutse- ja kõrghariduses.

OSKA eesmärk on tööturu vajaduste võimalikult kiire jõudmine koolituspakkumisse. OSKA seob erinevate tööturu osapoolte ekspertteadmise hariduse ja koolituse planeerimist toetavaks süsteemiks ning toetab tööandjate ja koolide koostööd õppekavade arendamisel ning ajakohase tööturu info jõudmist karjääriteenustesse.

Järgmisena ilmuvad:

Isikuteenused
Tööstus

Ilmunud:

Arvestusala
Avalik haldus
Ehitus
Energeetika ja kaevandamine
Finantsvaldkond
Haridus ja teadus
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia
Kaubandus, rentimine ja parandus
Keemia-, kummi-, plasti- ja ehitusmaterjalitööstus
Kinnisvarateenused
Kultuur ja loometegevus I
Kultuur ja loometegevus II
Majutus, toitlustus ja turism
Metalli- ja masinatööstus
Metsandus ja puidutööstus
Personali- ja administratiivtöö ning ärinõustamine
Põllumajandus ja toiduainetööstus
Rõiva-, tekstiili- ja nahatööstus
Siseturvalisus ja õigus
Sotsiaaltöö
Tervishoid
Transport, logistika, mootorsõidukite remont ja hooldus
Vee- ja jäätmemajandus ning keskkond

oska.kutsekoda.ee